

METODIKA HODNOCENÍ PROGRAMU OPATŘENÍ

C. ZÁKLADNÍ SCHÉMA POSTUPU EVIDENCE A VYHODNOCENÍ PŘIPOMÍNEK

Vodohospodářský rozvoj a výstavba
akciová společnost
Nábřeží 4, 150 56 Praha 5

VODOHOSPODÁŘSKÝ ROZVOJ A VÝSTAVBA

akciová společnost

150 56 Praha 5 - Smíchov, Nábřežní 4

DIVIZE 01

tel: 257 110 220 fax : 257 319 398

e-mail: cihlar@vrv.cz

METODIKA HODNOCENÍ PROGRAMU OPATŘENÍ

C. ZÁKLADNÍ SCHÉMA POSTUPU

EVIDENCE A VYHODNOCENÍ PŘIPOMÍNEK

Zpracoval : Ing.Jan Cihlář
 Ing.František Smrčka

V Praze, dne 15. srpna 2006

Materiál „METODIKA HODNOCENÍ PROGRAMU OPATŘENÍ-C. ZÁKLADNÍ SCHÉMA POSTUPU EVIDENCE A VYHODNOCENÍ PŘIPOMÍNEK“ je zpracován na základě prezentace a následně došlých připomínek od následujících subjektů:

- Ministerstvo životního prostředí
- Výzkumný ústav vodohospodářský TGM
- Povodí Vltavy, státní podnik
- Povodí Labe, státní podnik
- Povodí Ohře, státní podnik
- Povodí Moravy, státní podnik
- Povodí Odry, státní podnik

Následující text je rozdělen do 4 hlavních kapitol:

- **A.OBECNÉ PŘIPOMÍNKY K CELÉMU DOKUMENTU**
- **B.ZÁKLADNÍ SCHÉMA POSTUPU – PŮVODNÍ TEXT S UVEDENÍM PŘIPOMÍNEK A REAKCÍ ZPRACOVATELE**
Konkrétní připomínky jsou uvedeny přímo v textu u pasáží kterých se týkají, jsou odlišeny barvou a fontem dle autorů:

MŽP Ing.Marta Kubová	–	připomínka
VÚV RNDr.Hana Prchalová	–	připomínka
POVODÍ OHŘE Ing.Alena Holienčinová	–	připomínka
POVODÍ MORAVY Ing.Miroslav Foltýn	–	připomínka
POVODÍ LABE Ing.Václav Jirásek	–	připomínka
POVODÍ VLTAVY Ing.Jaroslav Beneš	–	připomínka
POVODÍ ODRY Ing. Břetislav Tureček	–	připomínka

- **C.PŘIPOMÍNKY V PŮVODNÍM TVARU**
- **D. PREZENTACE ZÁKLADNÍHO SCHÉMATU POSTUPU**

V následující tabulce je uvedena evidence připomínek s datem doručení formou e-mailu

Instituce	Jméno	Datum zaslání připomínky
MŽP	Ing.Marta Kubová	28.7.2006
VÚV	RNDr.Hana Prchalová	26.7.2006
Povodí Ohře, státní podnik	Ing. Alena Holienčinová	27.7.2006
Povodí Moravy, státní podnik	Ing.Miroslav Foltýn	26.7.2006
Povodí Labe, státní podnik	Ing.Václav Jirásek	27.7.2006
Povodí Vltavy, státní podnik	Ing.Jaroslav Beneš	27.7.2006
Povodí Odry, státní podnik	Ing.Břetislav Tureček	27.7.2006

A.OBECNÉ PŘIPOMÍNKY K CELÉMU DOKUMENTU

VÚV RNDr.Hana Prchalová – Zpracovaný materiál je ve výsledku zdařilý, podle našeho názoru jej lze považovat za cennou pomůcku pro zpracování plánů oblastí povodí. Veškeré podněty a připomínky je možno považovat za dílčí a nejsou v zásadním rozporu se zpracovanou metodikou.

VRV: bez reakce

VÚV RNDr. Hana Prchalová – Materiál v podstatě navrhuje obecný postup pro hodnocení účinnosti navrhovaných opatření pro zpracování plánů oblastí povodí včetně zjištění jejich nákladů. Materiál v zásadě rozlišuje tři okruhy opatření – pro cíle ochrany vod (požadavky Rámcové směrnice a dalších směrnic EU), cíle ochrany před povodněmi a cíle pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby. Kromě obecného rámce propojení těchto třech okruhů opatření je v materiálu věnována větší pozornost pouze opatřením, týkajících se cílů ochrany vod.

VRV: pro problematiku ochrany před povodněmi bylo uvažováno po jisté úpravě s použitím již existujících postupů. Z tohoto důvodu byla věnována větší pozornost problematice ochrany vod a požadavkům na vodohospodářské služby. V další verzi metodiky budou všechny tři okruhy rozpracovány do potřebné podrobnosti.

VÚV RNDr. Hana Prchalová – problém je v některém použitém názvosloví. Až na straně 12 se lze dočíst, že analýzou efektivnosti je míněno (snad, jinde je to chápáno poněkud jinak) hodnocení účinnosti a nákladů opatření. Opatření jsou na str. 11 členěna na základní a doplňková, přičemž základní opatření lze dále členit na závazná a dodatečná. Doplňková opatření podle tohoto materiálu budou v rámci MHPO posuzována a hodnocena zcela výjimečně, zároveň se zde tvrdí, že u závazných opatření (povinných) nebude hodnocena efektivita. Z toho by vyplývalo, že předmětem hodnocení účinnosti a nákladů budou pouze dodatečná opatření. Na straně 12 se však zároveň tvrdí, že dodatečná opatření jsou doplňková opatření. Proto navrhuji:

- Upravit názvosloví – jednoznačně definovat, co je hodnocení efektivnosti
- Upravit a definovat typy opatření podle závaznosti (v textu se objevují kromě závazných opatření dodatečná, doplňková a další opatření)
- Poněkud pozměnit základní schéma posuzování

VRV: V další verzi metodiky bude úvodní kapitola „definice pojmů“ kde budou jednoznačně definovány klíčové používané pojmy (efektivita, efektivnost, typy opatření apod.).

POVODÍ ODRY Ing. Břetislav Tureček – Po prostudování a projednání návrhu na našem státním podniku k prezentovanému materiálu nemáme zásadních připomínek.

VRV: bez reakce

POVODÍ MORAVY Ing. Miroslav Foltýn – Předložený materiál „Metodika hodnocení programu opatření – C. Základní schéma postupu“ zpracovaný v červnu 2006 VRV, a.s. Praha obsahuje návrh postupů pro hodnocení programů opatření jak pro plán hlavních povodí (PHP), tak i pro plány oblastí povodí (POP) - v textu je proto místy obtížné odlišit zda se týká PHP nebo POP metodiky

VRV: MHPO řeší opatření v rámci plánů oblastí povodí (POP), opatření uvedená v plánu hlavních povodí definují „rámec“ pro programy opatření POP. MHPO se tedy nezabývá hodnocením rámcových opatření Plánu hlavních povodí. V další verzi metodiky bude v textu přehledněji uvedeno co se týká PHP a co POP.

POVODÍ LABE Ing. Václav Jirásek – V kapitole 4.4 a vůbec v celém textu doporučujeme upravit názvosloví - dodatečná opatření na schématu na obr.3 se na schématu na obr.4 objevují jako opatření další. Rovněž schéma na obr.4 neodpovídá logice schématu 3, na kterém nejsou doplňková opatření součástí opatření dodatečných. Obdobně je tomu na obr.5, kde jsou vedle závazných opatření hodnocena opatření další.

VRV: V další verzi metodiky bude úvodní kapitola „definice pojmů“ kde budou jednoznačně definovány klíčové používané pojmy (efektivita, efektivnost, typy opatření apod.).

POVODÍ LABE Ing. Václav Jirásek – Dále je třeba v textu zdůraznit, že navržená metodika bude řešit jak povrchové tak i podzemní vody.

VRV: MHPO bude řešit opatření týkající se jak povrchových tak i podzemních vod. V další verzi metodiky bude více pozornosti věnováno i problematice podzemních vod.

POVODÍ OHŘE Ing. Alena Holienčinová – Návrh koncepce tak, jak je předložena, popisuje základní schéma postupu. Doufáme, že v další fázi bude metodika více rozpracována a obohacena i o několik pilotních příkladů, na kterých se ukáže, do jaké míry s ní lze pracovat, a které fáze jsou nejvíce problematické.

VRV: Materiál zaslaný k připomínkám představoval základní schéma postupu – tedy základní principy a myšlenky a ne ucelené řešení. Další verze metodiky bude v potřebné podrobnosti. Pilotní projekt zpracováváme v rámci prací na MHPO právě pro potřeby ověření navrhovaných postupů.

POVODÍ VLTAVY Ing.Jaroslav Beneš – V dokumentu je třeba definovat základní pojmy, se kterými dokument operuje. Jedná se zejména o pojmy „efektivnost“, popř. „efektivita“, „účinnost“ a „nákladová efektivnost“. Tyto pojmy se v dokumentu používají nejednotně a někdy není zcela jasný jejich obsah. Kromě toho se pojmy „efektivnost“ a „účinnost“ v některých místech dokumentu používají souběžně. Proto doporučujeme v úvodu definovat následující pojmy a důsledně je poté používat v textu dokumentu:

„**přínos opatření**“ – měla by se tím rozumět „prostá kvantifikace změny stavu vod a vodních útvarů po implementaci opatření“,

„**účinnost opatření**“ – mělo by se tím rozumět „stanovení míry přínosu opatření (když je opatření plně implementováno) buď v porovnání se současným stavem vod a vodních útvarů (míra zlepšení/zhoršení stavu) nebo v porovnání se stanoveným cílovým stavem vod a vodních útvarů (míra dosažení, resp. nedosažení cílů)“,

„**náklady opatření**“ – z dokumentu vyplývá, že se zatím jedná jen o pořizovací náklady opatření (capital investment costs),

„**efektivnost nákladů**“ – mělo by se tím rozumět, podle výše navržených definic, „hodnocení vztahu PŘÍNOS/NÁKLADY“ (lze porovnávat exaktně stanovené hodnoty, ne hodnoty a procenta),

„**efektivnost opatření**“ – tento termín by měl být vyhrazen (pokud by bylo jej nutné použít – návrh dokumentu s ním nepočítá) pro souhrnné hodnocení účinnosti opatření a efektivnosti nákladů – způsob hodnocení by bylo případně nutno ještě vyvinout.

VRV: V další verzi metodiky bude úvodní kapitola „definice pojmů“ kde budou jednoznačně definovány klíčové používané pojmy (efektivita, efektivnost, typy opatření apod.).

POVODÍ VLTAVY Ing.Jaroslav Beneš – Základní schéma postupu navržené pro Metodiku hodnocení programu opatření se zatím jeví jako obecně správné a přijatelné. Tento dokument je však nutné ještě dopracovat a upravit v souladu s výše uvedenými připomínkami tak, aby se odstranily některé jeho nejasnosti a nejednoznačnosti a prohloubila se jeho logická návaznost včetně přesnějšího vymezení jednotlivých kroků postupu hodnocení.

VRV: Další verze metodiky bude v potřebné podrobnosti.

MŽP Ing.Marta Kubová – Navržený postup založený na hodnocení jednotlivých opatření v rámci několika uvažovaných scénářů je dobrým východiskem pro další podrobnější rozvedení. Stejně tak využití vícekritériálního hodnocení pro jednotlivá opatření lze považovat za vhodnou cestu pro nalezení optimálního řešení. Problematické však může být stanovení významnosti jednotlivých kritérií pro celkové hodnocení (vážení kritérií), stejně jako zajištění zahrnutí všech významných kritérií do procesu hodnocení. Proto považujeme za zásadní, aby bylo při hodnocení přihlíženo rovněž k vlivům na životní prostředí, a to nejen chemickým a morfologickým, ale i ostatním jako vliv na migrační cesty organismů, biodiverzitu obecně, lokální ovlivnění klimatu aj. Toto hodnocení je možné ponechat mezi doplňkovými ukazateli za předpokladu, že bude závazné při předpokládaných významných vlivech a zároveň bude součástí celkového hodnocení (součtu bodů pro jednotlivá opatření). Dalšími vlivy, které by měly být brány v úvahu jsou zejména vliv samotné realizace opatření na životní prostředí (výstavba za použití těžké techniky, spotřeba energií a materiálů) a sanace opatření po skončení jeho životnosti (náklady na odstranění stavby apod.).

VRV: Stanovení významnosti jednotlivých hodnotících kritérií bude předmětem dalších prací na MHPO. Při hodnocení bude přihlíženo k vlivům na životní prostředí (formou vhodně zvolených hlavních nebo doplňkových ukazatelů)

MŽP Ing.Marta Kubová – Při vyhodnocování nákladové efektivity by mělo být počítáno s rozměrem času u jednotlivých opatření – zohledněna by měla být doba trvání účinku a provozní náklady po dobu životnosti.

VRV: U jednotlivých opatření vstupujících do scénářů je uveden faktor času. V další verzi metodiky bude navržen vhodný způsob začlenění faktoru času do způsobu hodnocení.

MŽP Ing.Marta Kubová – Dále by měla být při vyhodnocování opatření na ochranu před povodněmi alespoň hrubými odhady porovnávána předpokládaná výše zamezené škody s náklady na vlastní opatření, jak je např. naznačeno v následujícím vztahu, kde na levé straně je přínos opatření a na pravé průměrné roční náklady realizace:

$$k * P * \dot{S} \geq \frac{N}{t}$$

P...pravděpodobnost škodní události v roce (0 až 1);

Š...očekávaná výše škod v případě nastání události;

N...celkové náklady na realizaci opatření (investiční + provozní);

t...doba životnosti opatření;

k...koeficient účinnosti opatření (0 až 1), tj. např. při účinnosti 80 % klesá předpokládaný rozsah škod o 80 %.

Cílem by mělo být přijetí pouze takových opatření, která ochrání nejvýznamnější ekonomické hodnoty i za cenu jiných možných ztrát, např. umožnění rozlivu vody do volné krajiny a na zemědělskou půdu, popř. i do řídce osídlených oblastí. Nemělo by tedy docházet k realizaci nákladných opatření chránících pouze malé hodnoty.

VRV: U opatření týkající se ochrany před povodněmi se navrhuje využít existující materiály a postupy (např. Metodika pro posuzování akcí do II. etapy programu „Prevence před povodněmi“, ČVUT v Praze, Fakulta stavební, Prof. Ing. František Čihák, DrSc., Doc. Ing. Ladislav Satrapa, CSc., Dr. Ing. Pavel Fošumpaur) které s principem „přínos opatření versus náklady“ pracují

MŽP Ing. Marta Kubová – Zvláštní pozornost by měla být také věnována opatřením realizovaným v chráněných územích a při formulaci scénářů by se mělo vycházet z environmentálních opatření a cílů Státní politiky životního prostředí pro roky 2004–2010 (lze nalézt na [http://www.env.cz/AIS/web-pub.nsf/\\$pid/MZPKHF75RUFx](http://www.env.cz/AIS/web-pub.nsf/$pid/MZPKHF75RUFx)) v části 7. Ochrana a užívání vod.

VRV: V další verzi metodiky bude uvedeno jak přistoupit k opatření v chráněných územích

B.ZÁKLADNÍ SCHÉMA POSTUPU – PŮVODNÍ TEXT S UVEDENÍM PŘIPOMÍNEK A REAKCÍ ZPRACOVATELE

1. Úvod

Plánování v oblasti vod je soustavná koncepční činnost, kterou zajišťuje stát; je tvořeno Plánem hlavních povodí České republiky a plány oblastí povodí, včetně programů opatření.

„Metodika hodnocení programu opatření“ se zpracovává na základě článku 4. Metodického návodu odboru vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství a odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí pro postup pořizovatelů plánů oblastí povodí a dalších subjektů podílejících se na procesu plánování v oblasti vod v roce 2006.

„Metodika hodnocení programu opatření“ si klade za cíl navrhnout postup pro systematické odvozování nejúčinnějších a nákladově nejefektivnějších kombinací opatření a má sloužit jako podklad pro rozhodování při sestavování programů opatření.

POVODÍ VLTAVY Ing.Jaroslav Beneš – Doporučujeme v kontextu celého dokumentu doplnit třetí odstavec úvodu na str. 4 – viz upravený text dokumentu. Dokument by si měl klást za cíl navržení postupu pro systematické odvozování jak nákladově nejefektivnějších, tak i nejúčinnějších kombinací opatření. vyvinout.

VRV: bylo doplněno do textu

„Metodika hodnocení programu opatření“ navazuje na projekt „Katalog opatření“ dokončený ke konci roku 2005.

„Základní schéma postupu“ bylo zpracováno jako jeden z dílčích výstupů v rámci projektu „Metodika hodnocení programu opatření“.

Cílem uvedeného materiálu je definovat základní principy a postupy pro hodnocení programu opatření. Po projednání a odsouhlasení budou tyto základní principy a postupy dále rozpracovány do konečné podoby metodiky.

1.1. Identifikační údaje projektu

Název projektu:	Metodika hodnocení programu opatření
Název přílohy:	C.Základní schéma postupu
Stupeň dokumentace:	Metodický podklad
Objednatel:	Ministerstvo zemědělství České republiky Těšnov 17 Praha 1
Zpracovatel:	Vodohospodářský rozvoj a výstavba,a.s. Nábřeží 4, 150 56 Praha 5
Datum zpracování:	červen 2006.

1.2. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK A SYMBOLŮ

CEA	Analýza nákladů a přínosů (Cost effectiveness analysis)
ČR	Česká republika

EU	Evropská unie
MHPO	Metodika hodnocení programu opatření
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
POM	Programy opatření (Programmes of Measures)
POP	Plán oblasti povodí
PHP	Plán hlavních povodí České republiky
PPO	Protipovodňová opatření
VRV	Vodohospodářský rozvoj a výstavba a.s.
WFD	Směrnice 2000/60/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost společenství v oblasti vodní politiky (Water Framework Directive).
VÚ	Vodní útvar.

2. Použité podklady

Podklady použité pro návrh základního schématu postupu jsou souhrnně obsaženy v Rešerši zahraničních materiálů, která byla zpracována jako první dílčí výstup v rámci projektu MHPO. Dále jsou uvedeny hlavní podklady:

- Směrnice 2000/60/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost společenství v oblasti vodní politiky
- Zákon č.254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů
- Vyhláška č.142/2005 Sb., o plánování v oblasti vod
- Metodický návod odboru vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství a odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí pro postup pořizovatelů plánů oblastí povodí a dalších subjektů podílejících se na procesu plánování v oblasti vod v roce 2006 ve smyslu ustanovení § 24 a 25 zákona č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů a pro postup subjektů při zajištění činností souvisejících s přípravou, zavedením a zpracováním programů monitoringu a podáváním zpráv Evropské komisi podle Směrnice 2000/60/ES (Rámcová směrnice vodní politiky ES) a § 21 zákona č.254/2001 Sb. (dále jen metodický návod).
- Plán hlavních povodí České republiky, pracovní verze určená k připomínkám veřejnosti

3. Zpracovatelský tým

V rámci projektu MHPO byl ustaven užší zpracovatelský tým pro návrh základních principů a postupů postupu složený ze zástupců zpracovatele a dalších přizvaných odborníků.

Zastoupení v užším pracovním týmu:

Zástupci VRV a.s.:

Ing. Jan Cihlář
Ing. František Smrčka
Ing. Jan Plechatý
Ing. Petr Soukup

Spolupracující odborníci:

Ing. Ivan Nesměrák
Ing. Jan Klír
Ing. Petra Ronen, PhD.
Ing. Marek Maťa

Konzultanti:

Ministerstvo životního prostředí

Ing. Marta Kubová	odbor ochrany vod
Ing. Doubravka Nedvědová	odbor ochrany vod
Mgr. Tereza Loučimová	odbor ochrany vod
Ing. Miroslav Kopáček	odbor ochrany vod

České vysoké učení technické

Doc. Ing. Ladislav Satrapa	katedra hydrotechniky
----------------------------	-----------------------

Vysoká škola ekonomická

Doc. Ing. Petr Šauer

Výzkumný ústav vodohospodářský TGM

RNDr. Hana Prchalová	sekce ochrany vod a informatiky
Mgr. Pavel Rosendorf	sekce ochrany vod a informatiky

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

Ing. Tomáš Just	vedoucí oddělení krajinotvorných programů
-----------------	---

AQUATIS a.s.

Ing. Radek Maděrič	vedoucí střediska vodohospodářského plánování
--------------------	---

HYDROPROJEKT CZ a.s.

Ing. Libuše Kudrnová	divize hydrotechniky a odpadového hospodářství
----------------------	--

ŠINDLAR s.r.o.

Ing. Miloslav Šindlar

4. Přístup ke zpracování

4.1. Plán hlavních povodí, plány oblasti povodí

Úkolem Plánu hlavních povodí České republiky je stanovit na strategické úrovni státní politiku v oblasti vod pro základní účel plánování v oblasti vod zakotvený ve vodním zákoně – stanovit, vymezit a vzájemně harmonizovat veřejné zájmy

- ochrany vod jako složky životního prostředí
- ochrany před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod
- trvale udržitelného užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodami pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby, zejména pro účely zásobování pitnou vodou.

Plán hlavních povodí České republiky stanoví rámcové cíle v uvedených oblastech, hlavní principy a zásady státní politiky k prosazování vytčených cílů. K jejich dosažení navrhuje rámcové programy opatření, při současné harmonizaci veřejných zájmů a zohlednění sociálních a ekonomických souvislostí.

Rámcové cíle pro uvedené okruhy veřejných zájmů jsou založeny na následujících principech a zásadách:

Cíle ochrany vod jako složky životního prostředí jsou založeny na ochraně a zlepšování stavu povrchových a podzemních vod a vodních ekosystémů a na ochraně a zlepšování ekologické stability krajiny. Hlavním principem je naplnění závazků vyplývajících z předpisů EU, zejména Rámcové směrnice.

Cíle ochrany před povodněmi vycházejí jednak z již přijatých strategických dokumentů v České republice a v příslušných mezinárodních komisích pro ochranu Labe, Odry a Dunaje, příprav směrnice EU k zvládání povodní a dále z poznatků i výsledků získaných z vyhodnocení povodní v letech 1997 až 2006. Jsou doplněny o ochranu před dalšími škodlivými účinky vod, o zlepšování vodních poměrů a o opatření, která budou snižovat možný negativní dopad změn klimatu v dlouhodobém výhledu.

Cíle pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby jako předpokladu dalšího sociálního i ekonomického rozvoje na úrovni lokální, regionální i státní jsou harmonizovány s ohledem na zajištění udržitelnosti užívání vodních zdrojů. Hlavním principem bude hospodaření s povrchovými a podzemními vodami pro zabezpečení jejich trvale udržitelném užívání.

VÚV RNDr.Hana Prchalová – V materiálu pro cíle ochrany před povodněmi a cíle pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby chybí návrh, jak vlastně budou konkrétní cíle identifikovány – podle požadavků krajů, podle PRVKÚK či jak? Stejně tak není jasné, jestli opatření pro ochranu před povodněmi budou rovněž členěna na závazné a další, jestli se pro ně bude hodnotit účinnost a podobně.

VRV: Cíle ochrany před povodněmi a cíle pro vodohospodářské služby jsou rámcově definovány v PHP – kapitola C. Rámcové cíle, hlavní principy a zásady státní politiky pro dlouhodobé zajištění veřejných zájmů. Konkrétní cíle budou pro danou oblast povodí vycházet z rámcových cílů. Opatření na ochranu před povodněmi bude obsahovat závazná opatření – ta která budou vycházet z PHP. Pro hodnocení účinnosti protipovodňových opatření navrhujeme využít existující materiály a postupy (např. Metodika pro posuzování akcí do II. etapy programu „Prevence před povodněmi“, ČVUT v Praze, Fakulta stavební, Prof.Ing.František Čihák, DrSc., Doc.Ing.Ladislav Satrapa, CSc., Dr.Ing.Pavel Fošumpaur).

Podrobný přehled je uveden v PHP, kapitola C. Rámcové cíle, hlavní principy a zásady státní politiky pro dlouhodobé zajištění veřejných zájmů.

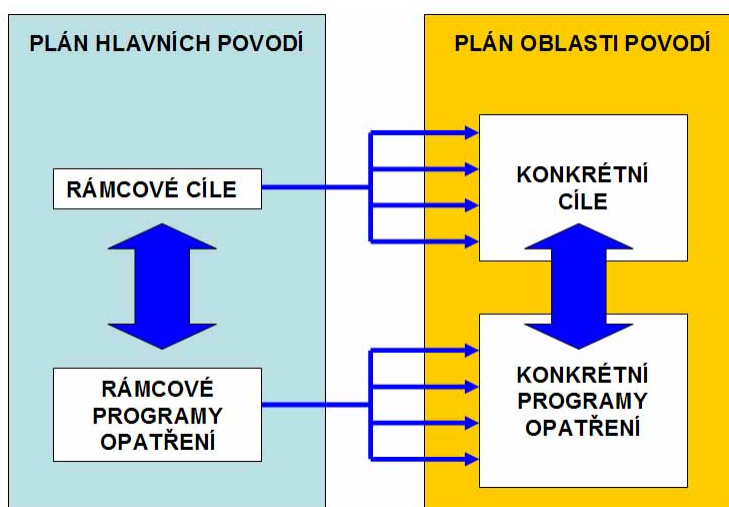
K dosažení těchto rámcových cílů jsou navrženy „**rámcové programy opatření**“ tak, aby byly rovněž v souladu s mezinárodními závazky České republiky. Tato rámcová opatření k prosazování uvedených veřejných zájmů zahrnují zejména:

- návrhy legislativních úprav
- návrhy ekonomických a administrativních nástrojů
- zásadní opatření doplňující vodohospodářskou infrastrukturu s významem nebo s účinkem přesahujícím územní obvody krajů nebo oblastí povodí
- zásadní přírodě blízká opatření
- základní standardy ochrany před povodněmi a opatření ke koordinaci ochrany před povodněmi v souvisejících oblastech povodí
- návrhy správných postupů
- opatření k podpoře šetrného užívání vodních zdrojů a technologií nezatěžujících vodní prostředí
- podněty k zaměření výzkumu a vývoje a rozvíjení mezinárodní spolupráce
- informační nástroje pro komunikaci s veřejností a návrhy vzdělávacích a demonstračních projektů.

Podrobný přehled je uveden v PHP, kapitola D. Programy opatření a časové plány k dosažení strategických cílů, vytyčených zásad a principů.

Navržená rámcová opatření jsou podkladem pro návrh závazných částí PHP. **Po schválení PHP vyhlásí vláda závazné části tohoto plánu nařízením.**

POP stanoví konkrétní cíle pro dané oblasti povodí na základě rámcových cílů a rámcových programů opatření uvedených v PHP, potřeb a zjištěného stavu povrchových a podzemních vod, potřeb užívání těchto vod v daném území, včetně programů opatření, které jsou nutné k dosažení konkrétních cílů ve vazbě na dosažení dobrého stavu vod.

Obr. 1. vazba mezi PHP a POP

4.2. Opatření

Programy opatření k dosažení cílů ochrany vod mohou obsahovat základní opatření, a tam, kde základní opatření nepostačují k dosažení cílů, i doplňková opatření.

POVODÍ LABE Ing. Václav Jirásek – Na konci prvního odstavce kapitoly 4.2 doporučujeme znění „kde je to nutné“ nahradit textem „kde základní opatření nepostačují k dosažení cílů“

VRV: bylo doplněno do textu

Vyhláška č. 142/2005 Sb. o plánování v oblasti vod uvádí v § 11 odstavci 3 následující:

(3) V programech opatření se zvláště uvede seznam opatření zajišťujících nebo podporujících veřejné zájmy

- a) k naplnění cílů ochrany vod (základních, popřípadě doplňkových opatření),
- b) pro ochranu před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod,
- c) pro plnění požadavků na vodohospodářské služby.

V § 11 odstavci 4 je uveden výčet základních opatření:

(4) Základní opatření podle odstavce 3 písm. a) jsou

- a) opatření naplňující stanovené cíle ochrany vod,
- b) opatření vyvolaná požadavky práva Evropských společenství v oblasti životního prostředí,
- c) opatření k ochraně vod používaných k výrobě pitné vody,
- d) opatření k regulaci odběrů povrchových a podzemních vod,

- e) opatření k regulaci umělých infiltrací,
- f) opatření u bodových zdrojů znečištění,
- g) opatření regulující znečištění z plošných zdrojů znečištění,
- h) opatření k zajištění odpovídajících hydromorfologických podmínek vodních útvarů, umožňujících dosažení požadovaného ekologického stavu nebo dobrého ekologického potenciálu,
- i) opatření k zábraně vypouštění znečišťujících látek do podzemních vod,
- j) opatření k odstranění znečištění povrchových vod zvláště nebezpečnými závadnými látkami a nebezpečnými závadnými látkami,
- k) opatření k prevenci havarijního znečištění,
- l) opatření k ochraně povrchových vod využívaných ke koupání osob.

POVODÍ LABE Ing.Václav Jirásek – Základní opatření vyspaná na str. 8, která jsou citací odstavci 4 § 11 vyhlášky č.142/2005 Sb. o plánování v oblasti vod, nekorespondují s opatřeními uvedenými v kapitole C. 4. přílohy č.2 této vyhlášky. Doporučujeme proto, aby byl tento rozpor vyřešen v rámci předkládané metodiky hodnocení programů opatření, a to způsobem přiřazení opatření z kapitoly C.4. opatřením uvedeným v odstavci 4 §11

VRV: Tato připomínka se týká obsahu vyhlášky č.142/2005 Sb. V další verzi metodiky se pokusíme navrhnout možné řešení tohoto rozporu.

MŽP Ing.Marta Kubová – Strana 8, § 11, odstavec 4. Navrhujeme do uvedeného výčtu základních opatření doplnit bod „Opatření k obnově přirozené infiltrace a zvyšování zásob podzemních vod“.životnosti..

VRV: Tato připomínka se týká obsahu vyhlášky č.142/2005 Sb. Není možné z naší strany cokoli měnit na citaci vyhlášky

V článku 4, odstavec b jsou jako jedno ze základních opatření uvedeny požadavky práva Evropských společenství v oblasti životního prostředí. Jedná se o opatření, která jsou vyžadována k implementaci zejména následujících právních předpisů Společenství pro ochranu vod:

- směrnice Rady 96/61/ES z 24. září 1996 o integrované prevenci a omezování znečištění
- směrnice Rady 91/271/EHS z 21. května 1991 čištění městských odpadních vod
- směrnice Rady 91/676/EHS z 12. prosince 1991 o ochraně vod před znečištěním dusičnany ze zemědělských zdrojů
- Směrnice o vodách určených ke koupání (76/160/EHS)
- Směrnice o ptácích (79/409/EHS)
- Směrnice o pitné vodě (80/778/EHS) ve znění směrnice (98/83/ES)
- Směrnice o velkých haváriích (Seveso) (96/82/ES)
- Směrnice o posuzování vlivů na životní prostředí (85/37/EHS)
- Směrnice o splaškových kalech (86/278/EHS)
- Směrnice o prostředcích na ochranu rostlin (91/414/EHS);
- Směrnice o stanovištích (92/43/EHS)

V § 11 odstavci 5 je uveden výčet možných doplňkových opatření jako odkaz na Přílohu VI Část B směrnice 2000/60/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost společenství v oblasti vodní politiky.

(5) Doplňková opatření podle odstavce 3 písm. a) mohou být navržena podle seznamu vzorových doplňkových opatření

Definice doplňkových opatření je dle Přílohy VI Část B směrnice 2000/60/ES následující:

Z následujícího seznamu vzorových doplňkových opatření si mohou členské státy pro každou oblast povodí vybrat a přijmout je jako součást programu opatření požadovaného podle čl. 11 odst. 4:

- *legislativní nástroje*
- *administrativní nástroje*
- *ekonomické nebo fiskální nástroje*
- *sjednané environmentální dohody*
- *regulování emisí*
- *kodexy správných postupů*
- *znovuzřízení a obnova mokřadů*
- *regulace odběrů vody*
- *opatření na ovlivňování požadavků (nároků), mimo jiné podpora adaptované zemědělské výroby jako je pěstování plodin s malou vláhovou potřebou v oblastech trpících suchem*
- *opatření zaměřená na účinnost a opakované využití, mimo jiné podpora úsporných technologií v průmyslu a postupů zavlažování šetřících vodu*
- *stavební projekty*
- *odsolovací stanice*
- *revitalizační projekty*
- *umělé doplňování zvodní*
- *vzdělávací projekty*
- *výzkumné, vývojové a demonstrační projekty*
- *další relevantní opatření*

POVODÍ VLTAVY Ing. Jaroslav Beneš Je nutné rovněž odstranit pojmovou nejednotnost v nazývání jednotlivých druhů opatření. Rámcová směrnice ES vymezuje kromě „základních“ (basic) opatření a „doplňkových“ (supplementary) opatření i opatření „dodatečná“ (additional). Doporučujeme proto doplnit vymezení dodatečných opatření do kapitoly 4.2 a termín „dodatečná opatření“ používat důsledně pouze v souvislosti s Rámcovou směrnicí ES. Ve vztahu k plánům oblastí povodí pak doporučujeme používat jen dva základní pojmy pro opatření a to „závazná opatření“ a „ostatní opatření“ a vyhnout se pojmem jako je „další“ nebo „dodatečný“. Z tohoto hlediska doporučujeme upravit i obr. 3, 4 a 5. Přitom je nutné vzít na vědomí, že jak závazná, tak i ostatní opatření v plánech oblastí povodí mohou obsahovat všechny druhy opatření vymezené Rámcovou směrnicí ES. vyvinout.

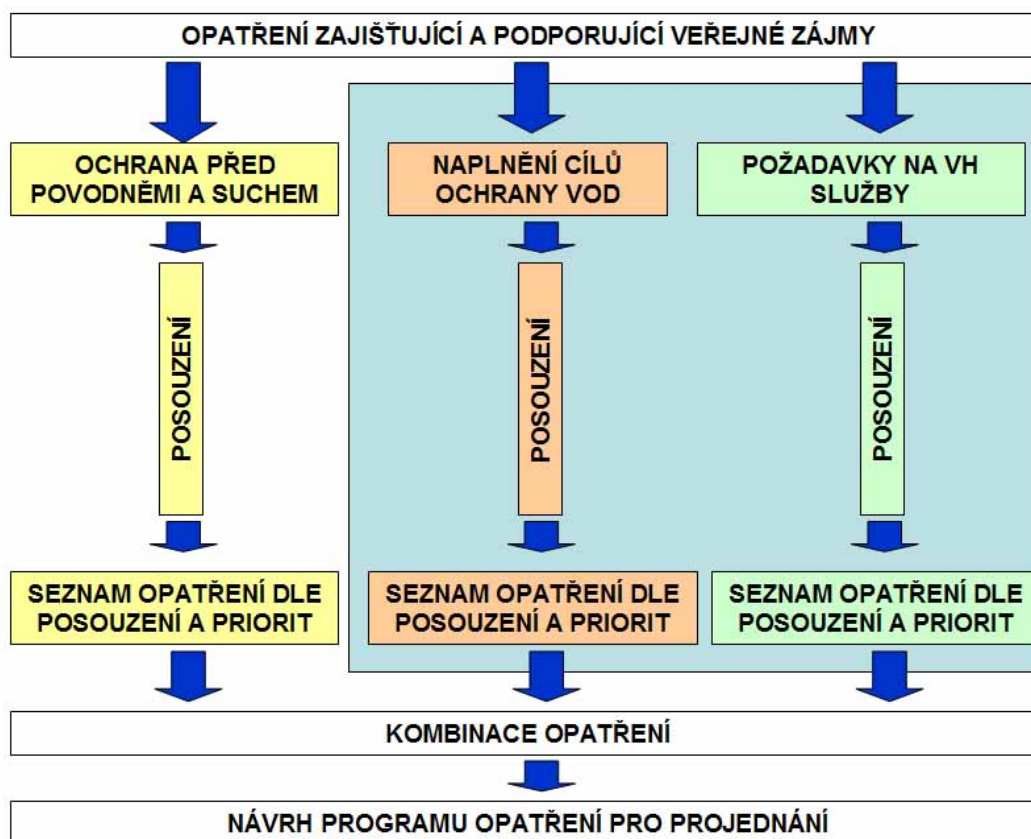
VRV: V další verzi metodiky bude úvodní kapitola „definice pojmů“ kde budou jednoznačně definovány klíčové používané pojmy (efektivita, efektivnost, typy opatření apod.).

4.3. Základní struktura MHPO

MHPO bude zaměřena na opatření zajišťující a podporující všechny vytčené oblasti veřejných zájmů:

- ochrany vod jako složky životního prostředí
- ochrany před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod
- trvale udržitelného užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodami pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby, zejména pro účely zásobování pitnou vodou.

Posuzování a hodnocení proběhne podle schématu uvedeném na obrázku 2.

Obr.2.základní schéma

MHPO předpokládá že proces posuzování bude rozdělen na:

- posouzení opatření v jednotlivých oblastech veřejných zájmů (výsledkem budou seznamy opatření v jednotlivých oblastech veřejných zájmů vyhodnocených z hlediska nákladů a efektivity)
- kombinace opatření pro všechny oblasti veřejných zájmů

Vzhledem k tomu že ochrana před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod je v porovnání s ochranou vod a požadavky na vodohospodářské služby specifická, bude proces posouzení probíhat samostatně. Problematika ochrany před povodněmi je dlouhodobě sledována a jsou vyvinuty metody na stanovení efektivnosti navržených opatření. V rámci MHPO se předpokládá využití přístupů uvedených v:

- Metodice pro posuzování akcí do II.etapy programu „Prevence před povodněmi“, ČVUT v Praze, Fakulta stavební, Prof.Ing.František Čihák, DrSc., Doc.Ing.Ladislav Satrapa, CSc., Dr.Ing.Pavel Fošumpaur
- návrhu Metodiky stanovování povodňových rizik a škod v záplavovém území, Výzkumný ústav vodohospodářský T. G. Masaryka Praha, Ing. Karel Drbal, Ph.D. a kolektiv.

POVODÍ ODRY Ing. Břetislav Tureček– Uvádíme jen, že pokud se jedná o problematiku ochrany před povodněmi, v rámci Metodiky hodnocení programu opatření upřednostňujeme použití Metodiky pro posuzování akcí II. Etapy programu „Prevence před povodněmi“ od ČVUT Praha.

VRV: bez reakce

MŽP Ing.Marta Kubová – Strana 10, druhý odstavec zdola. Kromě uvedených materiálů je třeba při zpracování MHPO vycházet i z následujících materiálů:

- Vodohospodářská revitalizace, Ing. Tomáš Just

- Metodika hydromorfologického mapování říční sítě, Ing. Miroslav Šindlar.

VRV: V další verzi metodiky budou tyto materiály uvedeny v doporučených podkladech pro zpracování POP

Posouzení a hodnocení účinnosti a nákladů opatření v jednotlivých oblastech veřejných zájmů bude tedy probíhat ve dvou liniích:

- posouzení v oblasti ochrany před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod (využití výše uvedených přístupů)
- posouzení v oblastech ochrany vod jako složky životního prostředí a trvale udržitelného užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodami pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby, zejména pro účely zásobování pitnou vodou. (použití postupu popsaného v dalším textu).

POVODÍ LABE Ing.Václav Jirásek – V kapitole 4.3 by měl být přístup k hodnocení jednotlivých bloků opatření naznačen detailněji, neboť ze schématu na obr. 2 není jasné, jak a v jakých fázích procesu se budou dílčí výstupy hodnocení opatření pro zajištění jednotlivých cílů střetávat a hodnotit společně. Propojení procesů hodnocení v jednotlivých blocích považujeme za velice důležité např., z důvodu negativních (protikladných) dopadů, které mohou mít jednotlivá opatření na složky stavu. Navrhujeme do schématu na obr. 2 předřadit před vlastní proces „posouzení“ vodorovně přes všechny 3 sloupce „zhodnocení vzájemného ovlivnění opatření“.

VRV: Vzájemné ovlivnění opatření (ochrana před povodněmi a suchem, naplnění cílů ochrany vod , požadavky na vodohospodářská služby) bude detailně dořešena v další verzi metodiky. Zhodnocení vzájemného ovlivnění bude vhodné provést před vlastním posuzováním jednotlivých variant.

POVODÍ OHŘE Ing.Alena Holienčinová – 4.3. - str. 10 – Posuzování opatření v oblasti ochrany před povodněmi nelze striktně oddělit od posuzování opatření v oblastech ochrany vod a hospodaření s vodami. Opatření mohou být navzájem kontraproduktivní. Je nutno je posuzovat v kontextu. Aby ke střetům nedošlo až v závěrečné fázi, měla by souslednost zvolených opatření probíhat v celém procesu posouzení (komplexně). Doporučujeme vypracovat propojení obou metodik.

VRV: Vzájemné ovlivnění opatření (ochrana před povodněmi a suchem, naplnění cílů ochrany vod , požadavky na vodohospodářská služby) bude detailně dořešena v další verzi metodiky. Zhodnocení vzájemného ovlivnění bude vhodné provést před vlastním posuzováním jednotlivých variant.

4.4. Posouzení v oblasti ochrany před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod

Pro opatření týkající se ochrany před povodněmi se navrhuje použít přístupy uvedené v „Metodice pro posuzování akcí do II.etapy programu Prevence před povodněmi“ a „Návrh Metodiky stanovování povodňových rizik a škod v záplavovém území“.

Uvedenou metodiku však bude vhodné zjednodušit pro potřeby MHPO. Přístupy a principy jsou pro MHPO použitelné.

4.5. Posouzení v oblastech ochrany vod jako složky životního prostředí a trvale udržitelného užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodami pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby

VÚV RNDr.Hana Prchalová – Kapitola 4.5. je sice nadepsána jako Posouzení v oblastech ochrany vod jako složky životního prostředí a trvale udržitelného užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodami pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby, základní schéma posuzování na obr. 5 (str. 13) se však týká pouze ochrany vod podle Rámcové směrnice, tj. výběr a hodnocení opatření k dosažení dobrého stavu vodních útvarů. Kromě opatření týkajících se dalších směrnic EU zde úplně chybí vodohospodářské služby. Vzhledem k tomu, že se předpokládá, že požadavky ochrany proti povodním a na vodohospodářské služby mohou být v protikladu s požadavky na ochranu vod jako složky vod, bylo by potřeba věnovat větší pozornost jednak vůbec výběru konkrétních cílů a také

postupu hodnocení u těchto dvou pilířů. Pokud platí, že pro dosažení cílů ochrany vod jsou důležité i další směrnice EU (viz seznam na straně 9), je nutné do schématu zahrnout i tyto cíle. Zároveň je však pravda, že podle Rámcové směrnice všechna tato opatření jsou považována za závazná, takže u nich zřejmě nebude nutné hodnotit účinnost, ale pouze zjistit náklady.

VRV: Vzájemné ovlivnění opatření (ochrana před povodněmi a suchem, naplnění cílů ochrany vod, požadavky na vodohospodářská služby) bude detailně dořešena v další verzi metodiky. Zhodnocení vzájemného ovlivnění bude vhodné provést před vlastním posuzováním jednotlivých variant tak aby se eliminovaly možné protiklady.

POVODÍ MORAVY Ing.Miroslav Foltýn – V návrhu metodiky hodnocení programu opatření (dále jen MHPO) se objevuje několik rozdělení „opatření“(str. 11 a 12):

- z vyhl. č.142/2005 Sb.:
 - základní opatření
 - doplňková opatření
- podle závaznosti:
 - opatření závazná
 - opatření dodatečná

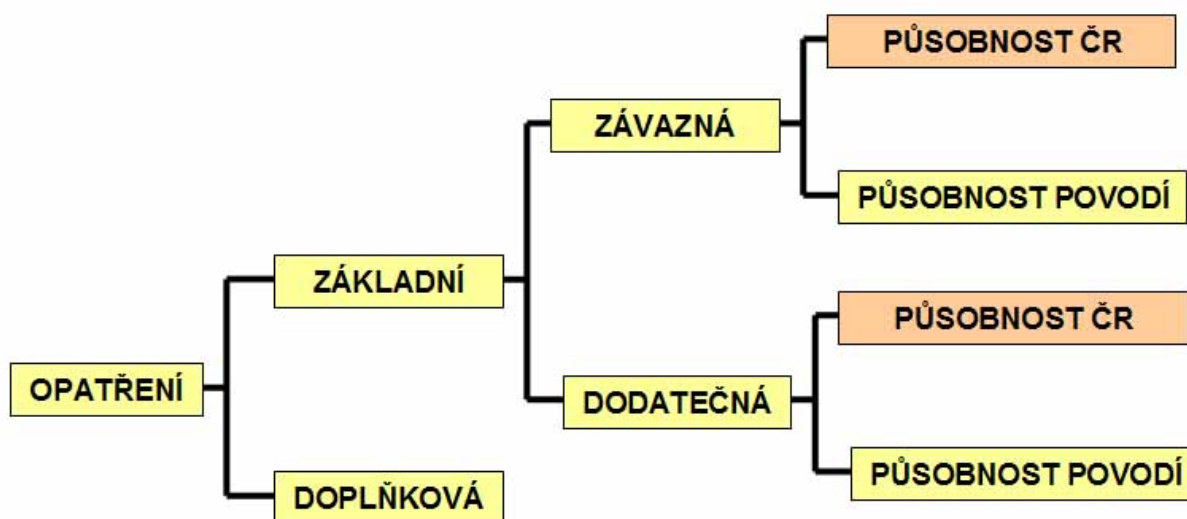
Navíc se v textu (str. 12 a 19) a ve schématu (str. 12) objevuje pojem „další opatření (základní+doplňková opatření)“, který není vysvětlen a je proto zavádějící.

VRV: V další verzi metodiky bude úvodní kapitola „definice pojmů“ kde budou jednoznačně definovány klíčové používané pojmy (efektivita, efektivnost, typy opatření apod.).

Na základě navržených, projednaných a přijatých vodohospodářských problémů budou navržena příslušná opatření pro jejich řešení a naplnění stanovených cílů. Tato můžeme rozdělit na:

- Základní opatření
- Doplnková opatření

Doplňková opatření budou v rámci MHPO v tomto kole plánování posuzována a hodnocena zcela výjimečně, spíše se nepředpokládá jejich využití.

Obr.3. Principiální rozdělení opatření

Opatření lze podle závaznosti rozdělit na:

- opatření závazná (dle závazné části PHP)
- opatření dodatečná - nejsou v závazných částech PHP, doplňková opatření).

POVODÍ OHŘE Ing.Alena Holienčinová - 4.4. - str. 12 - Navržené rozdělení opatření na závazná a dodatečná není vhodně zvoleno. Zatímco v prvním odstavci na str. 12 je vysvětleno, že závazná jsou opatření dle závazné části PHP, v následujícím schématu již je takových opatření více. Ve skutečnosti po schválení budou závazná všechna přijatá opatření. Doporučujeme zvolit jinou terminologii (např. hlavní, nejvýznamnější, rámcová dle PHP apod.) a ponechat i možnost začlenění doplňkových opatření.

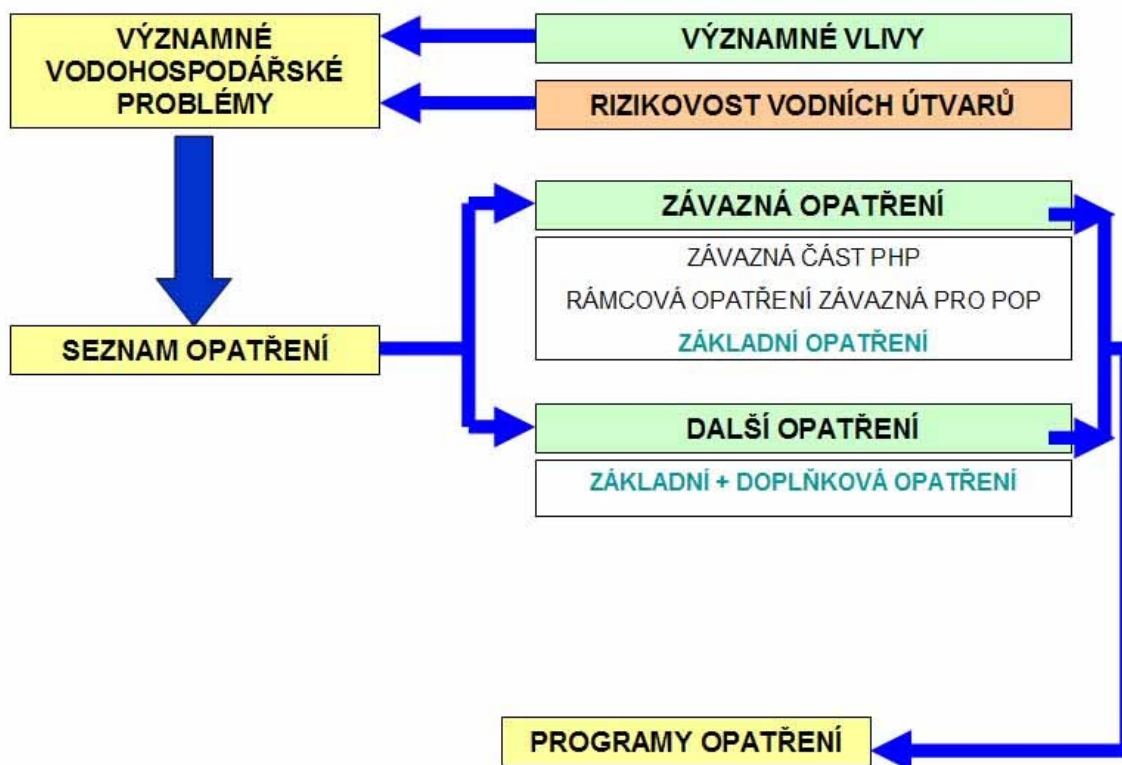
VRV: V další verzi metodiky bude úvodní kapitola „definice pojmů“ kde budou jednoznačně definovány klíčové používané pojmy (efektivita, efektivnost, typy opatření apod.).

Opatření lze dle působnosti rozdělit dle působnosti na:

- nástroje a opatření s působností po celé České republice (legislativní opatření, ekonomické nástroje atd.), tyto budou hodnoceny a posuzovány v rámci MHPO nyní spíše výjimečně
- opatření s působností v oblasti povodí (budou hodnoceny v rámci MHPO).

POVODÍ OHŘE Ing.Alena Holienčinová - 4.4. - str. 12 - V rozdělení působnosti je nutno ponechat možnost hodnocení opatření i v jednotlivých vodních útvarech. Konkrétní i doplňkové opatření „šité na míru“ příslušnému vodnímu útvaru může být v mnoha případech neefektivnější.

VRV: MHPO se samozřejmě zabývá hodnocením opatření lokalizovaných v konkrétních vodních útvarech.

Obr.4. závazná opatření, další opatření

Výstupy hodnocení účinnosti a nákladů opatření slouží jako podpora pro rozhodovací proces při návrhu POM. Vlastní analýzu efektivnosti je tedy vhodné provádět pouze v případě, kdy bez ní nelze rozhodnout o vhodném opatření.

Závazná opatření budou vždy součástí programu opatření, nebude u nich hodnocena efektivita.

POVODÍ MORAVY Ing.Miroslav Foltýn –Na str. 12 je uvedeno: „Závazná opatření budou vždy součástí programu opatření, nebude u nich hodnocena efektivita“, ale ze schématu na str. 13 je patrné že pro závazná opatření se má stanovit efektivita.

VRV: Pro závazná opatření bude stanovena účinnost. V další verzi metodiky toto bude terminologicky i věcně upraveno.

POVODÍ VLTAVY Ing.Jaroslav Beneš – V dokumentu na str. 12 je uvedeno, že u závazných opatření nebude hodnocena jejich efektivita (zřejmě míněna účinnost). To je však v rozporu s obr. 5 a není jasné, jak by se potom sestavovaly scénáře opatření pro jednotlivé oblasti povodí a dílčí povodí v nich. Hodnocení účinnosti závazných opatření proto bude nutné. vyvinout.

VRV: Pro závazná opatření bude stanovena účinnost. V další verzi metodiky toto bude terminologicky i věcně upraveno.

MŽP Ing.Marta Kubová – Strana 12, schéma 4. I efektivita závazných opatření, resp. možná variantní řešení musí být vzata při jejich schvalování v potaz.

VRV: Pro závazná opatření bude stanovena účinnost. V další verzi metodiky toto bude terminologicky i věcně upraveno.

Další opatření budou zařazeny do programu opatření na základě vyhodnocení efektivity a nákladů.

Závazná opatření budou sestavena na základě závazné části PHP (bude vyhlášeno nařízením vlády), případně dalších obecně závazných právních předpisů.

POVODÍ MORAVY Ing.Miroslav Foltýn –Str. 12 dole: „Závazná opatření budou sestavena na základě závazné části PHP (bude vyhlášeno nařízením vlády), případně dalších obecně závazných právních předpisů.“ Budou závazná opatření z PHP brána jako závazná také pro POP, nebo v POP budou závazné části-včetně programů opatření jen ty, které schválí pro správní obvod kraje rada kraje nařízením (§ 25, odst. 5 zákona 254/2001 Sb.)

VRV: Závazná rámcová opatření PHP budou udávat rámec pro konkrétní závazná opatření v rámci POP. Během zpracování POP (sestavení a posouzení opatření dle MHPO) budou dle PHP navrženy a doporučeny závazné části. Závazné části POP pro správní obvod kraje vydá rada kraje nařízením na základě zpracovaného POP.

Před samotným posuzováním opatření je nutno stanovit, pro jaký celek budou jednotlivá opatření posuzována. Za nezbytné považujeme agregovat vodní útvary do větších hydrologických celků v rámci oblastí povodí.

Pro agregaci bude nutno stanovit rámcová pravidla.(například rozdělení oblastí povodí dle provozních středisek nebo povodí 5. řádu apod). Návrh agregace bude proveden v dalším rozpracování MHPO.

POVODÍ ODRY Ing. Břetislav Tureček– Dále k agregaci vodních útvarů do větších hydrologických celků v rámci oblastí povodí za účelem posuzování opatření uvádíme, že by měla vycházet podle zkušeností a zvyklostí podniků Povodí. Konkrétně u státního podniku Povodí Odry se povodí Odry přirozeně agreguje a zpracovává po dílčích povodích: Odry, Olše, Ostravice, Opavy a okrajových přítoků Odry.

VRV: je to jedna z možností, návrh agregace bude obsahovat další verze metodiky

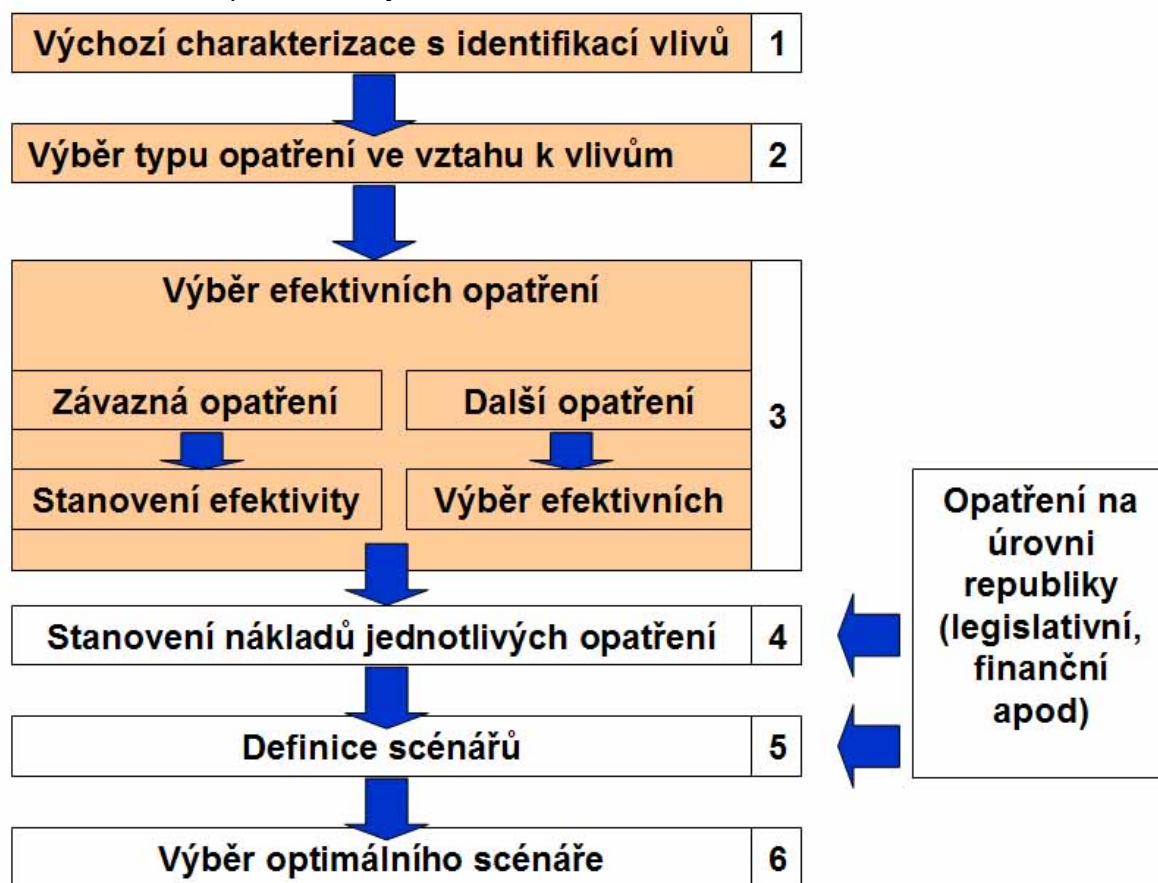
POVODÍ OHŘE Ing.Alena Holienčinová 4.4. - str. 13 – Striktní stanovení větších hydrologických celků před zahájením hodnocení opatření není vhodné. Opatření by mělo být možné hodnotit i v souboru vybraných vodních útvarů, kterých se daný problém týká nebo i v jednotlivých vodních útvarech, z hlediska administrativního uspořádání je neopominutelné hodnocení i v rámci kraje. S agregací bez udání důvodu (problému) nesouhlasíme.

VRV: návrh agregace bude obsahovat další verze metodiky

MŽP Ing.Marta Kubová – Strana 13, druhý odstavec. Zvolený celek, na kterém bude hodnocení dopadu opatření prováděno, by neměl být zvolen příliš malý, aby nebyl ovlivněn předcházejícími nebo navazujícími povodími, ani příliš velký, aby bylo zajištěno, že opatření skutečně bude mít dopad na celou jeho plochu.

VRV: návrh agregace bude obsahovat další verze metodiky

Základní schéma posuzování je uvedeno na obrázku č. 5.

Obr.5. základní schéma posuzování

Vlastní proces posuzování probíhá v 6 postupných krocích (fázích):

1. Výchozí charakterizace s identifikací vlivů
2. Výběr typu (ů) opatření ve vztahu k vlivům
3. Výběr efektivních opatření
4. Stanovení nákladů jednotlivých opatření
5. Definice scénářů
6. Výběr optimálního scénáře

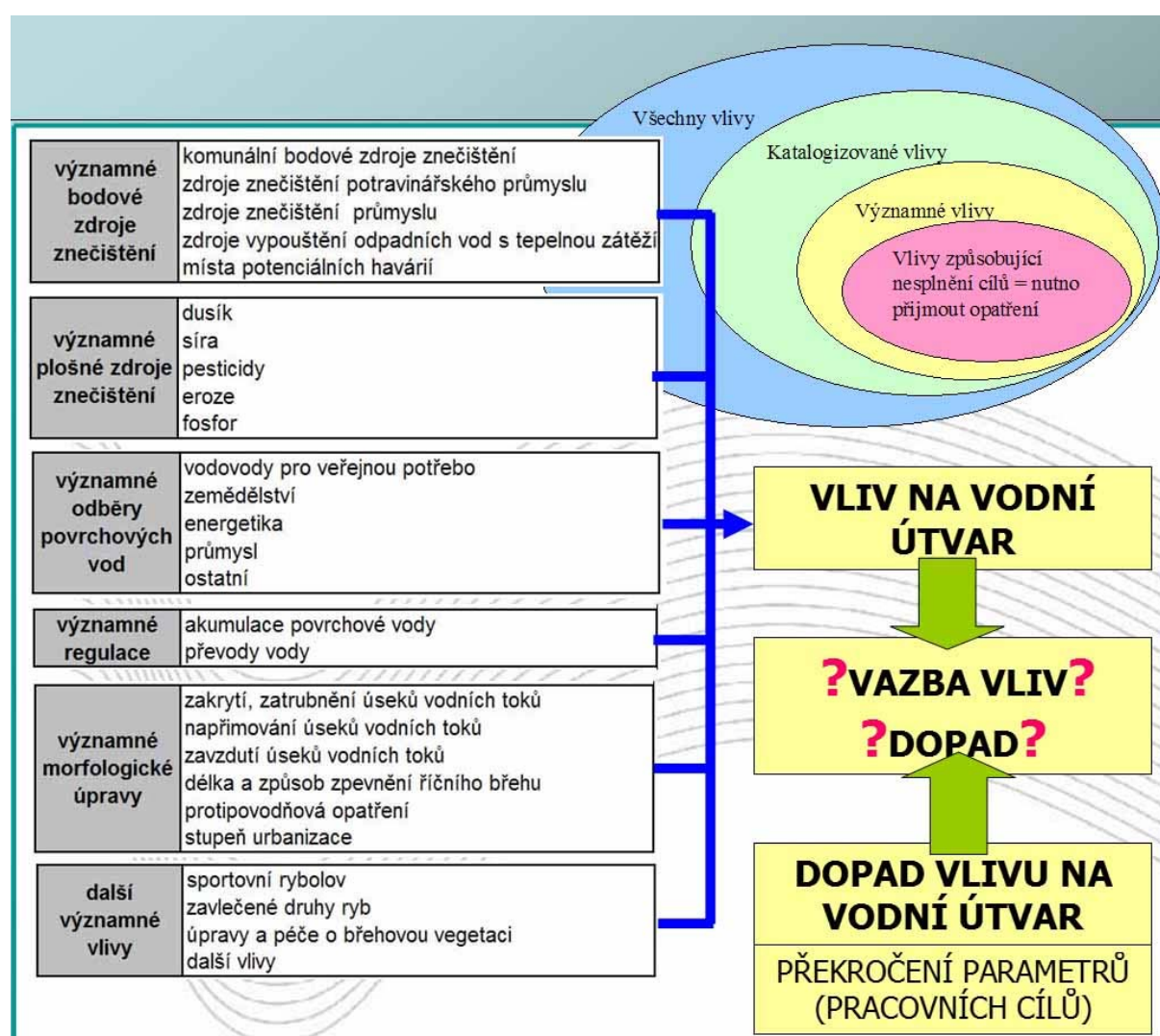
POVODÍ Labe Ing. Václav Jirásek – Pokud jde o efektivitu závazných opatření ve smyslu jejich účinnosti ta musí být hodnocena vždy, neboť jinak nelze stanovit zda závazná opatření postačí k dosažení cílů, či zda je potřeba zvolit opatření dodatečná. V souvislosti s tímto, doporučujeme sjednotit používání pojmů „efektivita“, „účinnost“, „vyhodnocení efektivity a nákladů“, tak aby bylo jejich používání konzistentní v celém textu. Dále doporučujeme, aby byla efektivita závazných opatření převzata z Plánu hlavních povodí.

VRV: Pro závazná opatření bude stanovena účinnost. V další verzi metodiky toto bude terminologicky i věcně upraveno. V další verzi metodiky bude úvodní kapitola „definice pojmů“ kde budou jednoznačně definovány klíčové používané pojmy (efektivita, efektivnost, typy opatření apod.).

Dále je uveden popis jednotlivých kroků:

4.5.1. Výchozí charakterizace s identifikací vlivů

Výchozí charakterizace včetně identifikace vlivů byla zpracována v rámci přípravných prací.

Obr.6. přípravné práce – identifikace vlivů

VÚV RNDr. Hana Prchalová – Jak již bylo zmíněno na jednání 13.7. 2006, veškerá opatření a scénáře se musí dělat společně pro povrchové a podzemní vody. Tomu musí být přizpůsoben např. seznam vlivů (viz obr. 6), stanovení celků, ve kterých budou jednotlivá opatření posuzována i složení pracovních skupin.

VRV: Vlivy které působí na povrchové i podzemní vody se v mnoha případech překrývají. V další verzi metodiky budou doplněny vlivy týkající se podzemních vod (staré zátěže apod.).

Důležitým podkladem pro návrh opatření je nalezení příčin rizikovosti vodních útvarů - stanovení, který vliv resp. kombinace vlivů způsobuje konkrétní dopad. Toto nebylo v rámci přípravných prací řešeno. V současné době probíhají práce na naplnění informačního systému WISE údaji o charakterizaci povodí v ČR ze Zprávy 2005. Jsou doplňovány dostupné údaje o důvodech rizikovosti jednotlivých útvarů povrchových vod podle typů antropogenních vlivů a zhodnocení významnosti jednotlivých antropogenních vlivů za oblast povodí do datových šablon. Povinnosti jednotlivých institucí při zpracování těchto údajů specifikuje příslušný metodický návod odboru vodohospodářské politiky Ministerstva zemědělství a odboru ochrany vod Ministerstva životního prostředí.

Ne všechny vlivy ve vodním útvaru musí způsobit nedosažení cílů. Nalezení příčin pomůže určit priority pro řešení. Opatření budou pak přednostně zaměřena na prioritní (významné vlivy).

MŽP Ing.Marta Kubová – Strana 15, první odstavec. Za první odstavec doplnit: Opatření budou podrobena analýze nákladů a zisků (cost benefit analysis) se zohledněním synergických efektů (např.: přírodní vodní tok má lepší protipovodňovou funkci a zároveň lepší samočištění, mokřady čistí vodu, zlepšují mikroklima a fixují skleníkové plyny, liniové krajinné prvky zabráňují erozi a pomáhají snižovat rozptýlené znečištění apod.) a bude zohledněn jejich vliv na zájmy chráněné zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

VRV: MHPO vychází z posouzení účinnosti a nákladů jednotlivých opatření. Vliv synergické efekty je možné uplatnit v procesu hodnocení při vhodné formulaci hodnotících ukazatelů a kritérií.

Pro použití MHPO se předpokládá, že budou známy vlivy nebo kombinace vlivů, které způsobují významné dopady ve vodních útvarech a jsou příčinou rizikovosti.

POVODÍ VLTAVY Ing.Jaroslav Beneš – V obr. 6 a v následném textu kapitol 4.5.1 a 4.5.2 je třeba uvést vazbu nejen na identifikaci vlivů, ale zejména na identifikaci problémů, které tyto vlivy způsobují. Opatření budou spíše vázána na eliminaci problémů než obecně na vlivy.

VRV: Opatření musí být vázána na eliminaci problémů (dopadů) – pokud chceme problém odstranit musíme přijmout opatření které odstraní nebo výrazně sníží vliv který problém způsobuje.

4.5.2. Výběr typu opatření ve vztahu k vlivům

Pro vlivy, které jsou pravděpodobnou příčinou neplnění cílů budou z katalogu vybrána příslušná relevantní opatření, případně budou navržena opatření z doposud provedených studií a záměrů nebo projektově připravena.

Z hlediska dalšího postupu bude vhodné rozdělit vodní útvary do několika skupin podle typů vyskytujících se vlivů (např. VÚ s jedním významným vlivem s dopadem v daném VÚ, VÚ s několika vlivy stejného typu s dopadem v daném VÚ, VÚ s několika vlivy různého typu s dopadem v daném VÚ, VÚ s několika vlivy různého typu s dopadem v několika VÚ). Výběr se soustředí na opatření zaměřená na tzv. deficitní parametry stavu.

V této fázi budou vybrána veškerá relevantní opatření.

Podrobnější přístup k výběru typů opatření bude proveden v dalším rozpracování MHPO.

POVODÍ OHŘE Ing.Alena Holienčinová 4.5.2. – str. 15 – Výběr typu opatření ve vztahu k vlivům patří mezi jednu ze stěžejních částí celé metodiky. S tím souvisí i výběr hodnotících ukazatelů efektivnosti. Na tuto část by měl být kladen zvláštní důraz a problematika by měla být rozpracována s vyšší mírou podrobnosti. K opatřením by měly být přiřazeny i hodnotící ukazatele efektivnosti. V dalším avizovaném rozpracování MHPO by tedy např. u každého typu opatření měl být znám i rozsah ukazatelů efektivnosti.

VRV: Stanovení jednotlivých hodnotících kritérií a jejich významnosti vzhledem k navrhovaným opatřením bude předmětem dalších prací na MHPO.

POVODÍ VLTAVY Ing.Jaroslav Beneš – Při nejasnosti vztahu vliv/dopad (viz obr. 6) je nutno vzít na vědomí, že opatření by bylo zřejmě vhodné hodnotit nejen z hlediska jejich přínosu ke stavu vod a vodních útvarů, ale i z hlediska jejich přínosu k omezení zdrojů znečištění a ostatních negativních vlivů. Tento přístup je v kapitole 4.5.2 jen naznačen, ale není dále rozveden. V případě, že by se operovalo i s tímto přístupem, bylo by nutné rozšířit a upřesnit definice navržené v bodě 1 – tím by se však zřejmě metodika tak, jak je v současném stavu navržena, nemístně zkomplikovala. V každém případě bude nutné tento přístup použít při vyvíjení metodiky pro hodnocení vztahu vliv/dopad a při verifikaci přínosů a účinnosti opatření po jejich plné implementaci.

VRV: MHPO předpokládá že vztah mezi vlivy a dopady bude průběžně řešen během zpracování POP a pro první návrhy opatření budou k dispozici významné vlivy (nebo kombinace vlivů) způsobující problémy (dopady).

4.5.3. Výběr efektivních opatření

V této fázi bude ke každému opatření navrženému ve fázi 2 určena efektivnost. Stanovení efektivnosti se provede dle hodnotící matice.

POVODÍ MORAVY Ing.Miroslav Foltýn –Str. 15 dole: „V této fázi bude ke každému opatření navrženému ve fázi 2 určena efektivnost“... tato fáze hodnocení programu opatření (MHPO) je tedy třetí. Předpokládáme že druhou fází je „4.5.2. Výběr typu opatření ve vztahu k vlivům“ (str.15), co je pak první fází MHPO ?

VRV: V další verzi metodiky bude upravena terminologie. V této verzi byl krokem 1 výchozí charakterizace s identifikací vlivů.

SEZNAM OPATŘENÍ	ZÁVAZNÉ HODNOCENÍ						SOUČET HODNOCENÍ	DOPLŇKOVÉ HODNOCENÍ EKOLOGIE
	HODNOTÍCÍ UKAZATELE							
	CHEMIE			MORFOLOGIE				
	UKAZATEL 1	UKAZATEL 2	UKAZATEL N...	UKAZATEL 1	UKAZATEL 2	UKAZATEL N...		
OPATŘENÍ 1								
OPATŘENÍ 2								
OPATŘENÍ 3								
OPATŘENÍ 4								
OPATŘENÍ 5								
OPATŘENÍ 6								
OPATŘENÍ 7								
OPATŘENÍ 8								

Tab.1.Příklad hodnoticí matice

VÚV RNDr.Hana Prchalová – Stejně významné bude i časové hledisko – to je nutno zahrnout už při hodnocení jednotlivých ukazatelů (viz tab. 1), neboť jedno opatření může mít různý časový horizont. Do plánů oblastí povodí je navíc nutné uvést, jestli se předpokládá dosažení dobrého stavu útvarů do konce roku 2015, pokud ne, bude nutné uvést výsledky ekonomické analýzy (pokud je problém ve vysokých nákladech).

VRV: U jednotlivých opatření vstupujících do scénářů je uveden faktor času. V další verzi metodiky bude navržen vhodný způsob začlenění faktoru času do způsobu hodnocení.

VÚV RNDr.Hana Prchalová – Zároveň je nutné již od začátku alespoň signalizovat, jestli nějaké opatření, zaměřené na určitý ukazatel, nemá zároveň negativní vliv na jiný ukazatel. K tomu je možné použít tab. 1, musela by ale být použita i pro opatření pro vodohospodářské služby a ochranu proti povodním.

VRV: v další verzi metodiky bude hodnoticí stupnice rozšířena i o záporný vliv.

POVODÍ OHŘE Ing.Alena Holienčinová 4.5.3. – str. 18 – Zde je již v názvu kapitoly použito slovo efektivnost, jinde slovo účinnost. Doporučujeme velmi dobře zvážit použití těchto pojmů. Efektivností je dle našeho názoru míněn poměr účinnosti ke zvoleným nákladům a časovému horizontu (pokud je efektivností myšlen poměr účinnosti ke zvoleným nákladům a časovému horizontu, znamená to, že u návrhů opatření řešících daný problém musí být kromě účinnosti stanoveny i náklady).

VRV: V další verzi metodiky bude úvodní kapitola „definice pojmů“ kde budou jednoznačně definovány klíčové používané pojmy (efektivita, efektivnost, typy opatření apod.).

MŽP Ing.Marta Kubová – Tabulka 1 na straně 16. Příklad hodnotící matice není zvolen vhodně, ačkoli se jedná pouze o příklad. V souladu s principy Rámcové směrnice jsou stěžejním ukazatelem pro hodnocení biologické ukazatele a fyzikálně-chemické jsou podpůrnými ukazateli. Bylo by tedy vhodné zařadit hodnotící ukazatele následovně: biologické – fyzikálně-chemické – morfologické.

VRV: Stanovení jednotlivých hodnotících kritérií a jejich významnosti vzhledem k navrhovaným opatřením bude předmětem dalších prací na MHPO. Upozorňujeme na velmi obtížné hodnocení dopadů opatření na biologické ukazatele.

Pro jednotlivá opatření seřazená a očíslovaná v prvním sloupci jsou přiřazovány body dle stupnice na základě účinku na zvolené hodnotící ukazatele (horní řádek matice). Počet ukazatelů bude optimalizován, zvláště u ukazatelů chemických.

- záporný účinek -
- žádný účinek 0
- nízký účinek +
- střední účinek ++
- vysoký účinek +++
-

Na základě dosažených bodů se dle hodnotícího klíče určí výsledné hodnocení jednotlivých opatření.

Rozsah hodnot součtu hodnocení	Hodnocení účinnosti	Klasifikace priority
	Vysoká účinnost	3
	Střední účinnost	2
	Malá účinnost	1
	Žádná účinnost	0

Tab.2.Příklad hodnotícího klíče

POVODÍ VLTAVY Ing.Jaroslav Beneš – Doporučujeme podrobněji rozpracovat otázku přesnější kvantifikace účinnosti jednotlivých opatření podle navržených definic ve vztahu k poměrně jednoduchému schématu uvedenému na str. 17. Tato kvantifikace bude mít velký význam ve vazbě na bod 4.5.6. Výběr optimálního scénáře, kde jako základní kritérium je uveden poměr ÚČINNOST/NÁKLADY. Číselná hodnota tohoto poměru musí vycházet u jednotlivých scénářů tak, aby tyto scénáře byly reálně porovnatelné.

VRV: problematika účinnosti jednotlivých opatření bude do potřebné podrobnosti rozpracována v další verzi metodiky.

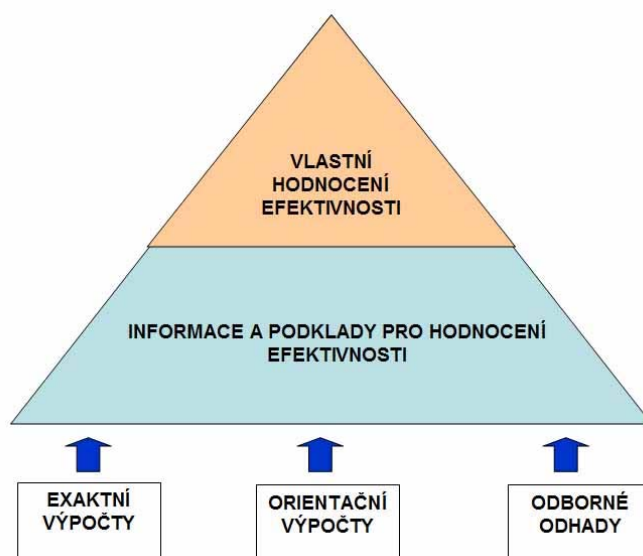
Pro potřeby MHPO bude hodnotící matice dále upravena - budou definovány konkrétní okruhy a počty hodnotících ukazatelů.

POVODÍ MORAVY Ing.Miroslav Foltýn –Str. 17: „Pro potřeby MHPO bude hodnotící matice dále upravena – budou definovány konkrétní okruhy a počty hodnotících ukazatelů.“ Při dalším rozpracování MHPO je nutné této problematice věnovat maximální pozornost

VRV: problematika účinnosti jednotlivých opatření bude do potřebné podrobnosti rozpracována v další verzi metodiky.

Přístup k hodnocení efektivity byl převzat z německého materiálu „Basic principles for selecting the most cost-effective combinations of measures for inclusion in the programme of measures as described in Article 11 of the Water Framework Directive “.

Klíčovou otázkou zůstává, jakým způsobem přistoupit k hodnocení efektivnosti (použití stupnice, nízký, střední, vysoký účinek).

Obr.7. Hodnocení efektivnosti

Ke stanovení efektivnosti (míry přínosu) jednotlivých opatření, případně opatření agregovaných do skupin lze přistoupit např. dle schématu na obrázku 7. Pro rozhodování zda zvolit nízký, střední nebo vysoký účinek je nezbytné mít dostatek informací a podkladů. Po jejich zajištění přicházejí v úvahu 3 hlavní přístupy:

- stanovení efektivnosti na základě exaktních výpočtů (např. modelování)
- stanovení na základě efektivnosti orientačních výpočtů
- stanovení efektivnosti na základě dostupných informací expertním odhadem.

Samotný proces posuzování míry efektivnosti musí být nezávislý na způsobu zajištění podkladů a informací pro rozhodování, protože v rámci prvního cyklu plánování v oblasti vod se předpokládá zajištění podkladů pro posouzení míry efektivnosti kombinací všech výše uvedených možností.

POVODÍ OHŘE Ing. Alena Holienčinová 4.5.3. – str. 18 – Hodnocení efektivnosti je opět v plné míře závislé na ukazatelích efektivnosti, tj. na použitých přístupech dle strany 18. Zde doporučujeme doplnit další přístup ke stanovení efektivnosti – „stanovení efektivnosti na základě vyhodnocení účinku obdobných již realizovaných opatření“. Použití exaktních či orientačních výpočtů by mělo být upřednostňováno a rozpracováno. Expertní odhad efektivnosti může být mnohdy subjektivní a ne již tak transparentní pro proces zapojení veřejnosti do procesu plánování. Upozorňujeme, že ve druhém způsobu stanovení efektivnosti je třeba opravit slovosled – „stanovení efektivnosti na základě“.

VRV: Způsob jakým budou vyhotoveny podklady pro hodnocení efektivnosti není předmětem MHPO a bude plně záležet na možnostech zpracovatele POP zda zvolí formu exaktních výpočtů, orientačních výpočtů nebo odborných odhadů.

Vzhledem k tomu že se jedná právě o první cyklus, bude převládat množství informací stanovených expertním odhadem, případně na základě orientačních výpočtů v porovnání s počtem informací a podkladů zajištěných pomocí exaktních výpočtů. Je předpoklad, že v dalších cyklech plánování v oblasti vod by se tento poměr mohl obrátit.

Pokud bude hodnocení efektivnosti prováděno na základě podkladů zajištěných z velké části odborným odhadem případně formou orientačních výpočtů a výsledné hodnocení bude provádět jeden subjekt, může být výsledek zatížen určitou chybou či jednostranným pohledem.

Pro výsledné hodnocení efektivnosti se navrhuje ustavit expertní skupiny z „odborné veřejnosti“ které budou projednávat a odsouhlasovat hodnocení efektivnosti opatření předběžně navržených např.

zpracovatelem Plánu oblasti povodí. Pro každou oblast povodí by měla být ustavena speciální pracovní skupina, která může být doplňována v návaznosti na řešenou část oblasti povodí.

Předpokládáme následující složení pracovní skupiny:

- profesní experti (předpoklad působnosti na všech oblastech povodí, zástupci výzkumných ústavů, vysokých škol apod.)
- správci vodních toků (působnost v konkrétní oblasti povodí, podniky povodí, ZVHS, Lesy České republiky)
- kraje (působnost v konkrétní oblasti povodí)
- další (působnost v konkrétní oblasti povodí, profesní organizace, iniciativy apod.)

MŽP Ing.Marta Kubová – Strana 18, druhý odstavec zdola. Složení pracovní skupiny doplnit o zástupce AOPK ČR a zástupce nestátních neziskových organizací, zaměřených na krajinnou ekologii.

VRV: doporučení složení pracovní skupiny bude rozpracováno v další verzi metodiky. AOPK je jistě vhodným kandidátem.

Pracovní skupina by se počtem měla pohybovat okolo 10 členů

Předpokládaný čas práce pracovní skupiny:

• úvodní školení, prezentace	1	den
• příprava na projednávání	3	dny
• projednávání efektivnosti	3	dny

Konečné stanovení efektivnosti bude navrženo na základě projednání a odsouhlasení v rámci pracovní skupiny. V dalším rozpracování MHPO bude nutné navrhnout strukturu formu a obsah podkladů pro práci odborné skupiny. Budou rozpracovány možné postupy práce v pracovní skupině.

VÚV RNDr.Hana Prchalová – Pro vlastní stanovení účinnosti jednotlivých opatření by bylo vhodné využít, budou-li k dispozici i výsledky modelů či orientačních výpočtů, vzhledem k určité nejistotě věrohodnosti výsledků (které budou vyplývat buď z nepřesnosti vstupních dat či vlastních postupů, doporučujeme, aby pracovní skupina kromě stanovení efektivnosti expertním odhadem zároveň posoudila věrohodnost existujících výsledků, získaných z modelů či orientačních výpočtů.

VRV: Bude vhodné zavést cosi jako „úroveň přesnosti „ nebo „vypovídací schopnost podkladů“ . Bude rozpracováno v verzi části metodiky

POVODÍ ODRY Ing. Břetislav Tureček– Pro výsledné hodnocení efektivnosti návrhu opatření se v metodice navrhuje ustanovit expertní skupina z „odborné veřejnosti“. K tomuto návrhu poznamenáváme, že Komise pro plánování v oblasti povodí Odry již byla sestavena tak, aby obsahovala zástupce „odborné, laické i ekologické veřejnosti“, a proto předpokládáme a navrhuje, aby expertní skupina, resp. její členové byli vybráni především již z existujících komisí pro plánování u jednotlivých podniků povodí.

VRV: doporučení složení pracovní skupiny bude rozpracováno v další verzi metodiky. Účast některých členů Komise pro plánování je vhodná.

POVODÍ OHŘE Ing.Alena Holienčinová Je otázkou, zda expertní skupinu nenahradit již stanovenou pracovní skupinou pro plán oblasti povodí s doplněním o některé odborníky. Tento postup se nám jeví jako operativnější.

VRV: doporučení složení pracovní skupiny bude rozpracováno v další verzi metodiky

4.5.4. Stanovení nákladů jednotlivých opatření

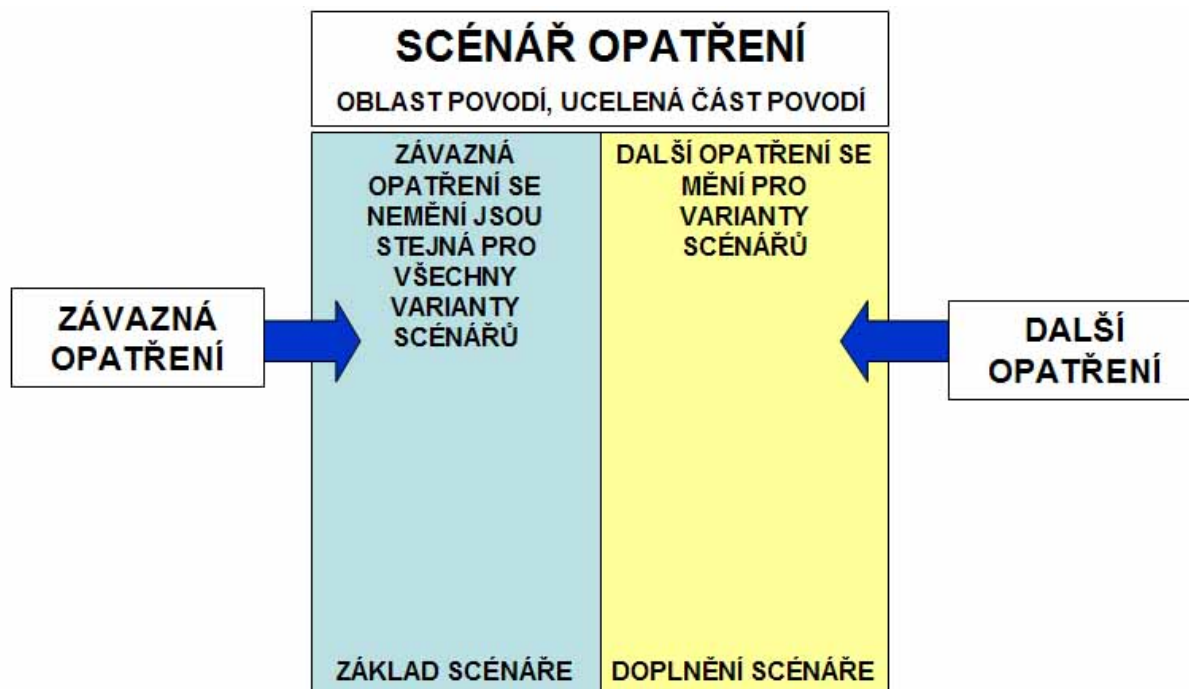
Náklady jednotlivých opatření budou stanoveny na základě Katalogu opatření. Pokud budou k dispozici podrobnější údaje týkající se nákladů (informace z projektové dokumentace, investičních záměrů apod.), bude účelné je použít. Náklady budou chápány pouze jako přímé náklady.

V dalším rozpracování MHPO bude podrobněji popsán přístup ke stanovení nákladů.

4.5.5. Definice scénářů

Pro určení nejvýhodnějších kombinací opatření budou připraveny scénáře opatření. Jednotlivé scénáře budou navrženy pro ucelené části oblasti povodí, případně pro celou oblast povodí. S ohledem na reálnou proveditelnost se jejich počet předpokládá v intervalu 3 – 5.

Předpokládá se definice několika scénářů opatření. Scénáře budou definovány dle následujícího schématu

Obr.8 Návrh scénářů opatření

Závazná opatření budou tvořit základ každého scénáře opatření, pro jednotlivé scénáře se nebudou měnit. Další opatření budou navrhována pro zvolené varianty scénářů.

Návrh scénářů opatření bude před jeho posuzováním projednán a odsouhlasen v rámci pracovní skupiny ustavené pro hodnocení efektivnosti.

Předpokládaný čas práce pracovní skupiny:

• úvodní školení, prezentace	1	den
• příprava na projednávání	1	dny
• projednávání návrhu scénářů	12	dnů

POVODÍ OHŘE Ing. Alena Holienčinová 4.5.5. – str. 20 – Dvanáct dnů na projednávání scénářů v pracovní skupině je podle našeho názoru příliš mnoho. Pokud bude předtím stejnou pracovní skupinou projednána efektivnost jednotlivých opatření (navržený čas 3 dny), není důvod, proč by projednávání scénářů mělo trvat 12 dní. Navrhujeme rovněž tři dny.

VRV: 12 dnů byl překlep. V další verzi metodiky bude upraveno, údaj byl uveden hlavně pro představu o časových nárocích na členy pracovní skupiny.

V dalším rozpracování MHPO budou navržena kritéria pro sestavení scénářů (geografické, politické, ekonomické, časové apod.)

POVODÍ OHŘE ING. Ing. Alena Holienčinová 4.5.5. – str. 19 – Pro scénáře platí táž připomínka jako ke str. 13. Scénáře by mělo být možné zpracovat a hodnotit i v souboru vodních útvarů, v rámci kraje nebo i v jednotlivých vodních útvarech.

VRV: Princip hodnocení scénářů je stejný jak pro jeden vodní útvar tak pro celou oblast povodí. Záleží pouze na vhodně zvolené velikosti posuzovaného území. V další verzi metodiky bude navržen možný postup agregace.

4.5.6. Výběr optimálního scénáře

Výběr optimálního scénáře bude vyhodnocen jako poměr účinnosti k vynaloženým nákladům s cílem dosažení cílů do roku 2015.

Pro každý scénář budou nejprve vyhodnocena veškerá opatření. Hodnocení bude provedeno v hodnotící tabulce.

SCÉNÁŘ	OPATŘENÍ	ÚČINNOST	NÁKLADY	ČASOVÝ HORIZONT	ÚČINNOST/ NÁKLADY
Scénář 1	Opatření 1				
Scénář 1	Opatření 2				
Scénář 1	Opatření 3				
Scénář 1	Opatření 4				

Tab.3. Návrh hodnotící tabulky opatření v členění podle scénářů

Pro každý scénář budou sumarizovány celkové náklady a celková účinnost včetně odhadu časového horizontu

SCÉNÁŘ	ÚČINNOST	NÁKLADY	ČASOVÝ HORIZONT
Scénář 1			
Scénář 2			
Scénář 3			
Scénář 4			

Tab.4. Návrh hodnotící tabulky scénářů

Na základě takto provedené sumarizace bude navržen výsledný scénář opatření.

V dalším rozpracování MHPO budou navržena konečná kritéria pro výběr optimálního scénáře.

VÚV RNDr.Hana Prchalová – Po zahrnutí všech závazných opatření by mělo být posouzeno, jestli bude jejich efekt dostatečný, pokud ano, bylo by stejně vhodné vyčíslit náklady, pokud ne, bude potřeba navrhnout další (dodatečná, doplňková?) opatření a k nim zpracovat jejich účinnost a náklady. Pro posouzení scénářů už by se vybíralo pouze z variant těchto dalších opatření. Možná, že tak to je i míněno, v takovém případě by neuškodilo jednoznačněji popsat.

VRV: V rámci posouzení scénářů bude vždy scénář č.1 obsahovat pouze závazná opatření včetně stanovení nákladů. Tento scénář pak bude dále modifikován přidáváním dalších opatření.

POVODÍ LABE Ing.Václav Jirásek – V textu kapitol 4.5.5 a 4.5.6 je třeba rozpracovat kritéria pro výběr scénářů.

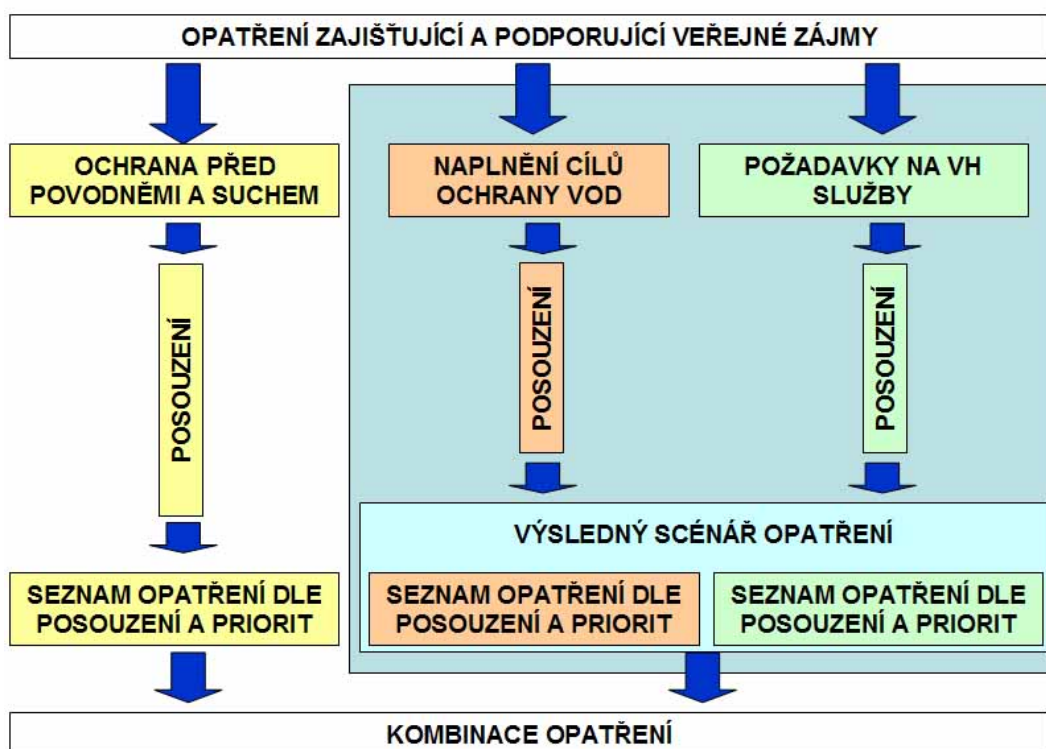
VRV: Kritéria pro výběr scénářů budou rozpracována v další verzi MHPO

4.6.Kombinace opatření

Uvedenými postupy byl stanoven:

- výsledný seznam opatření v oblasti ochrany před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod
- výsledný scénář opatření pro oblastech ochrany vod jako složky životního prostředí a trvale udržitelného užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodami pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby, zejména pro účely zásobování pitnou vodou

Výše uvedená opatření je nezbytné spojit a vzájemně zkombinovat do konečného návrhu programu opatření.

Obr.9. Kombinace, spojení opatření

V této fázi budou definovány konkrétní opatření v rámci posuzovaných linií, která se vzájemně negativně ovlivňují. Pro rozhodnutí která z těchto opatření upřednostnit a která přehodnotit, budou připraveny relevantní podklady.

V dalším rozpracování MHPO budou navržena kritéria pro strukturu, formu a obsah podkladu pro hodnocení.

Která z opatření upřednostnit a která přehodnotit je možné na základě relevantních podkladů projednat a rozhodnout v rámci jednotlivých komisí pro oblasti povodí.

Ta opatření, které bylo doporučeno přehodnotit, budou upravena a znovu podrobena posouzení, tak aby ve výsledné kombinaci opatření nebyly žádné střety.

POVODÍ MORAVY Ing.Miroslav Foltýn – Str. 21: Navrhujeme ke zvážení, zda neposuzovat opatření v oblasti ochrany před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod od počátku společně s posuzováním opatření v oblastech ochrany vod jako složky životního prostředí a trvale udržitelného užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodami pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby. Takový postup by mohl přispět k tomu, aby se opatření navržená v jednotlivých oblastech vzájemně negativně neovlivňovala, naopak by se mohla vzájemně doplňovat tak, aby některá navržená opatření nemusela být upřednostňována.

VRV: Vzájemné ovlivnění opatření (ochrana před povodněmi a suchem, naplnění cílů ochrany vod , požadavky na vodohospodářská služby) bude detailně dořešena v další verzi metodiky. Zhodnocení vzájemného ovlivnění bude vhodné provést před vlastním posuzováním jednotlivých variant.

5. Závěr

MHPO je zpracovávána jako metodická pomůcka pro zpracování Plánů oblasti povodí. Její uplatnění v procesu plánování je jednou z možností, jak sjednotit přístup k návrhům opatření a zpracování Programu opatření.

„Základní schéma postupu“ bude po projednání a zapracování připomínek základním podkladem pro dopracování návrhu MHPO.

Při všech nejasnostech či problémech týkající se navržených postupů jsou zpracovatelé materiálu připraveni kdykoli hledat s objednatelem řešení, popř. poskytnout konzultace, které povedou k očekávaným výsledkům.

C.PŘIPOMÍNKY V PŮVODNÍM TVARU

C.1.Povodí Vltavy, státní podnik

Povodí Vltavy
státní podnik
Holečkova 8
150 24 Praha 5

Ministerstvo zemědělství
16 320 – odbor vodohospodářské
politiky
k rukám ředitele Ing. Miroslava Krále,
CSc.

Těšnov 17
117 05 Praha 1

VÁŠ DOPIS ZNAČKY/ZE DNE

25231/2006-16320
07-27

NAŠE ZNAČKA
PRAHA

2006/36457-430

VYŘIZUJE/LINKA

Ing. J.Beneš

2006-

**VĚC: Připomínky k návrhu koncepce řešení metodiky hodnocení programů
opatření plánů oblasti povodí**

K dokumentu „Metodika hodnocení programu opatření, část C. Základní schéma postupu“, který v červnu 2006 zpracovala firma Vodohospodářský rozvoj a výstavba, a.s., zaujímáme následující stanovisko:

1. V dokumentu je třeba definovat základní pojmy, se kterými dokument operuje. Jedná se zejména o pojmy „efektivnost“, popř. „efektivita“, „účinnost“ a „nákladová efektivnost“. Tyto pojmy se v dokumentu používají nejednotně a někdy není zcela jasný jejich obsah. Kromě toho se pojmy „efektivnost“ a „účinnost“ v některých místech dokumentu používají souběžně.
Proto doporučujeme v úvodu definovat následující pojmy a důsledně je poté používat v textu dokumentu:
„**přínos opatření**“ – měla by se tím rozumět „prostá kvantifikace změny stavu vod a vodních útvarů po implementaci opatření“,
„**účinnost opatření**“ – mělo by se tím rozumět „stanovení míry přínosu opatření (když je opatření plně implementováno) buď v porovnání se současným stavem vod a vodních útvarů (míra zlepšení/ zhoršení stavu) nebo v porovnání se stanoveným cílovým stavem vod a vodních útvarů (míra dosažení, resp. nedosažení cílů)“,
„**náklady opatření**“ – z dokumentu vyplývá, že se zatím jedná jen o pořizovací náklady opatření (capital investment costs),
„**efektivnost nákladů**“ – mělo by se tím rozumět, podle výše navržených definic, „hodnocení vztahu **PŘÍNOS/NÁKLADY**“ (lze porovnávat exaktně stanovené hodnoty, ne hodnoty a procenta),
„**efektivnost opatření**“ – tento termín by měl být vyhrazen (pokud by bylo jej nutné použít – návrh dokumentu s ním nepočítá) pro souhrnné hodnocení účinnosti opatření a efektivnosti nákladů – způsob hodnocení by bylo případně nutno ještě vyvinout.
2. Při nejasnosti vztahu vliv/dopad (viz obr. 6) je nutno vzít na vědomí, že opatření by bylo zřejmě vhodné hodnotit nejen z hlediska jejich přínosu ke stavu vod a vodních útvarů, ale i z hlediska jejich přínosu k omezení zdrojů znečištění a ostatních negativních vlivů. Tento přístup je v kapitole 4.5.2 jen naznačen, ale není dále rozveden. V případě, že by se operovalo i s tímto přístupem, bylo by nutné rozšířit a upřesnit definice navržené v bodě 1 – tím by se však zřejmě metodika tak, jak je v současném stavu navržena,

- nemístně zkomplikovala. V každém případě bude nutné tento přístup použít při vyvíjení metodiky pro hodnocení vztahu vliv/dopad a při verifikaci přínosů a účinnosti opatření po jejich plné implementaci.
3. Je nutné rovněž odstranit pojmovou nejednotnost v nazývání jednotlivých druhů opatření. Rámcová směrnice ES vymezuje kromě „základních“ (basic) opatření a „doplňkových“ (supplementary) opatření i opatření „dodatečná“ (additional). Doporučujeme proto doplnit vymezení dodatečných opatření do kapitoly 4.2 a termín „dodatečná opatření“ používat důsledně pouze v souvislosti s Rámcovou směrnicí ES. Ve vztahu k plánům oblastí povodí pak doporučujeme používat jen dva základní pojmy pro opatření a to „**závazná opatření**“ a „**ostatní opatření**“ a vyhnout se pojům jako je „další“ nebo „dodatečný“. Z tohoto hlediska doporučujeme upravit i obr. 3, 4 a 5. Přitom je nutné vzít na vědomí, že jak závazná, tak i ostatní opatření v plánech oblastí povodí mohou obsahovat všechny druhy opatření vymezené Rámcovou směrnicí ES.
 4. Doporučujeme v kontextu celého dokumentu doplnit třetí odstavec úvodu na str. 4 – viz upravený text dokumentu. Dokument by si měl klást za cíl navrzení postupu pro systematické odvozování jak nákladově nejefektivnějších, tak i **nejúčinnějších** kombinací opatření.
 5. Doporučujeme podrobněji rozpracovat otázku přesnější kvantifikace účinnosti jednotlivých opatření podle navržených definic ve vztahu k poměrně jednoduchému schématu uvedenému na str. 17. Tato kvantifikace bude mít velký význam ve vazbě na bod 4.5.6. Výběr optimálního scénáře, kde jako základní kritérium je uveden poměr ÚČINNOST/NÁKLADY. Číselná hodnota tohoto poměru musí vycházet u jednotlivých scénářů tak, aby tyto scénáře byly reálně porovnatelné.
 6. V dokumentu na str. 12 je uvedeno, že u závazných opatření nebude hodnocena jejich efektivita (zřejmě míněna účinnost). To je však v rozporu s obr. 5 a není jasné, jak by se potom sestavovaly scénáře opatření pro jednotlivé oblasti povodí a dílčí povodí v nich. Hodnocení účinnosti závazných opatření proto bude nutné.
 7. V obr. 6 a v následném textu kapitol 4.5.1 a 4.5.2 je třeba uvést vazbu nejen na identifikaci vlivů, ale zejména na identifikaci problémů, které tyto vlivy způsobují. Opatření budou spíše vázána na eliminaci problémů než obecně na vlivy.

Závěr:

Základní schéma postupu navržené pro Metodiku hodnocení programu opatření se zatím jeví jako obecně správné a přijatelné. Tento dokument je však nutné ještě dopracovat a upravit v souladu s výše uvedenými připomínkami tak, aby se odstranily některé jeho nejasnosti a nejednoznačnosti a prohloubila se jeho logická návaznost včetně přesnějšího vymezení jednotlivých kroků postupu hodnocení. V textu dokumentu, který zasíláme pouze elektronickou poštou jsou systémem sledování změn vyznačeny ještě některé další formální úpravy textu.

RNDr. Petr Kubala
ředitel pro správu povodí

Na vědomí:

- sekretariát ŘSP
- sekretariát 430
- spis
- 410 – Ing. J. Bartáček, CSc.
- 710 – Ing. R. Kučera
- ZHV – Ing. J. Baloun
- 430 – RNDr. M. Hladík, PhD.

C.2. Povodí Labe, státní podnik**Povodí Labe, státní podnik****Víta Nejedlého 951, 500 03 Hradec Králové**

TELEFON 495 088 111
FAX 495 407 452
E-MAIL labe@pla.cz
IČ 70890005
DIČ CZ70890005
Bankovní spojení: ČSOB Hradec Králové
č.ú. 103914702/0300
IBAN CZ6103000000000103914702
Obchodní rejstřík: spis. zn. A. 9473 vedená
u Krajského soudu v HK

Vážený pan
Ing. Miroslav Král, CSc.
ředitel odboru vodohospodářské politiky
Ministerstvo zemědělství ČR
Těšnov 17
117 05 Praha 1

VÁŠ DOPIS ZNAČKY / ZE DNE

NAŠE ZNAČKA
OŘ/06/19689VYŘIZUJE/LINKA
Ing.Václav Jirásek/610HRADEC KRÁLOVÉ
26.7.2006**Připomínky k návrhu koncepce řešení metodiky hodnocení programů opatření plánů oblastí povodí**

Vážený pane řediteli,
dopisem ze dne 14.7.2006 č.j. 25231/2006-16320 jste nás požádal o zaslání připomínek k „Návrhu koncepce řešení metodiky hodnocení programů opatření plánů oblastí povodí“.

Po prostudování předloženého materiálu Vám zasíláme následující připomínky:

- Základní opatření vypsaná na str. 8, která jsou citací odstavci 4 § 11 vyhlášky č.142/2005 Sb. o plánování v oblasti vod, nekorespondují s opatřeními uvedenými v kapitole C. 4. přílohy č.2 této vyhlášky. Doporučujeme proto, aby byl tento rozpor vyřešen v rámci předkládané metodiky hodnocení programů opatření, a to způsobem přiřazení opatření z kapitoly C.4. opatřením uvedeným v odstavci 4 §11.
- Na konci prvního odstavce kapitoly 4.2 doporučujeme znění „kde je to nutné“ nahradit textem „kde základní opatření nepostačují k dosažení cílů“.
- V kapitole 4.3 by měl být přístup k hodnocení jednotlivých bloků opatření naznačen detailněji, neboť ze schématu na obr. 2 není jasné, jak a v jakých fázích procesu se budou dílčí výstupy hodnocení opatření pro zajištění jednotlivých cílů střetávat a hodnotit společně. Propojení procesů hodnocení v jednotlivých blocích považujeme za velice důležité např., z důvodu negativních (protikladných) dopadů, které mohou mít jednotlivá opatření na složky stavu. Navrhujeme do schématu na obr. 2 předřadit před vlastní proces „posouzení“ vodorovně přes všechny 3 sloupce „zhodnocení vzájemného ovlivnění opatření“.
- V kapitole 4.4 a vůbec v celém textu doporučujeme upravit názvosloví - dodatečná opatření na schématu na obr.3 se na schématu na obr.4 objevují jako opatření další. Rovněž schéma na obr.4 neodpovídá logice schématu 3, na kterém nejsou doplňková opatření součástí opatření dodatečných. Obdobně je tomu na obr.5, kde jsou vedle závazných opatření hodnocená opatření další.
- Pokud jde o efektivitu závazných opatření ve smyslu jejich účinnosti ta musí být hodnocena vždy, neboť jinak nelze stanovit zda závazná opatření postačí k dosažení cílů, či

zda je potřeba zvolit opatření dodatečná. V souvislosti s tímto, doporučujeme sjednotit používání pojmů „efektivita“, „účinnost“, „vyhodnocení efektivity a nákladů“, tak aby bylo jejich používání konzistentní v celém textu. Dále doporučujeme, aby byla efektivita závazných opatření převzata z Plánu hlavních povodí.

- V textu kapitol 4.5.5 a 4.5.6 je třeba rozpracovat kriteria pro výběr scénářů.
- Dále je třeba v textu zdůraznit, že navržená metodika bude řešit jak povrchové tak i podzemní vody.

V účtě

Ing. Václav Jirásek
organizační ředitel

Na vědomí:
Vodohospodářský rozvoj a výstavba a.s., Ing. Jan Cihlář

C.3. Povodí Ohře, státní podnik

VÁŠ DOPIS ZN.: 25231/2006-16320
ZE DNE.: 14.7.2006
NAŠE ZN.: 003701-18048/2006

VYŘÍZUJE: Ing. Alena Holienčinová
TEL.: 474636294

E-MAIL: holiencinova@poh.cz

DATUM: 27.7.2006

Ministerstvo zemědělství ČR
Ing. Miroslav Král, CSc.
ředitel odboru
vodohospodářské politiky
Těšnov 17
117 05 PRAHA 1

Připomínky návrhu koncepce řešení metodiky hodnocení programů opatření plánů oblastí povodí

Vážený pane řediteli,

na základě Vašeho dopisu č.j. 25231/2006-16320 ze dne 14.7.2006 Vám zasíláme naše připomínky k návrhu koncepce řešení metodiky hodnocení programů opatření plánů oblastí povodí.

Návrh koncepce tak, jak je předložena, popisuje základní schéma postupu. Doufáme, že v další fázi bude metodika více rozpracována a obohacena i o několik pilotních příkladů, na kterých se ukáže, do jaké míry s ní lze pracovat, a které fáze jsou nejvíce problematické.

Naše připomínky:

4.3. - str. 10 – Posuzování opatření v oblasti ochrany před povodněmi nelze striktně oddělit od posuzování opatření v oblastech ochrany vod a hospodaření s vodami. Opatření mohou být navzájem kontraproduktivní. Je nutno je posuzovat v kontextu. Aby ke střetům nedošlo až v závěrečné fázi, měla by souslednost zvolených opatření probíhat v celém procesu posouzení (komplexně). Doporučujeme vypracovat propojení obou metodik.

4.4. - str. 12 - Navržené rozdělení opatření na závazná a dodatečná není vhodně zvoleno. Zatímco v prvním odstavci na str. 12 je vysvětleno, že závazná jsou opatření dle závazné části PHP, v následujícím schématu již je takových opatření více. Ve skutečnosti po schválení budou závazná všechna přijatá opatření. Doporučujeme zvolit jinou terminologii (např. hlavní, nejvýznamnější, rámcová dle PHP apod.) a ponechat i možnost začlenění doplňkových opatření.

4.4. - str. 12 - V rozdělení působnosti je nutno ponechat možnost hodnocení opatření i v jednotlivých vodních útvarech. Konkrétní i doplňkové opatření „šité na míru“ příslušnému vodnímu útvaru může být v mnoha případech nejefektivnější.

4.4. - str. 13 – Striktní stanovení větších hydrologických celků před zahájením hodnocení opatření není vhodné. Opatření by mělo být možné hodnotit i v souboru vybraných vodních útvarů, kterých se daný problém týká nebo i v jednotlivých vodních útvarech, z hlediska administrativního uspořádání je neopominutelné hodnocení i v rámci kraje. S agregací bez udání důvodu (problému) nesouhlasíme.

4.5.2. – str. 15 – Výběr typu opatření ve vztahu k vlivům patří mezi jednu ze stěžejních částí celé metodiky. S tím souvisí i výběr hodnotících ukazatelů efektivity. Na tuto část by měl být kladen zvláštní důraz a problematika by měla být rozpracována s vyšší mírou

podrobnosti. K opatřením by měly být přiřazeny i hodnotící ukazatele efektivity. V dalším avizovaném rozpracování MHPO by tedy např. u každého typu opatření měl být znám i rozsah ukazatelů efektivity.

4.5.3. – str. 18 – Hodnocení efektivity je opět v plné míře závislé na ukazatelích efektivity, tj. na použitých přístupech dle strany 18. Zde doporučujeme doplnit další přístup ke stanovení efektivity – „stanovení efektivity na základě vyhodnocení účinku obdobných již realizovaných opatření“. Použití exaktních či orientačních výpočtů by mělo být upřednostňováno a rozpracováno. Expertní odhad efektivity může být mnohdy subjektivní a ne již tak transparentní pro proces zapojení veřejnosti do procesu plánování. Upozorňujeme, že ve druhém způsobu stanovení efektivity je třeba opravit slovosled – „stanovení efektivity na základě...“.

4.5.5. – str. 19 – Pro scénáře platí táž připomínka jako ke str. 13. Scénáře by mělo být možné zpracovat a hodnotit i v souboru vodních útvarů, v rámci kraje nebo i v jednotlivých vodních útvarech.

4.5.5. – str. 20 – Dvanáct dnů na projednávání scénářů v pracovní skupině je podle našeho názoru příliš mnoho. Pokud bude předtím stejnou pracovní skupinou projednána efektivity jednotlivých opatření (navržený čas 3 dny), není důvod, proč by projednávání scénářů mělo trvat 12 dní. Navrhujeme rovněž tři dny.

4.5.3. – str. 18 – Zde je již v názvu kapitoly použito slovo efektivity, jinde slovo účinnost. Doporučujeme velmi dobře zvážit použití těchto pojmů. Efektivností je dle našeho názoru míněn poměr účinnosti ke zvoleným nákladům a časovému horizontu (pokud je efektivností myšlen poměr účinnosti ke zvoleným nákladům a časovému horizontu, znamená to, že u návrhů opatření řešících daný problém musí být kromě účinnosti stanoveny i náklady).

4.6. – Platí obdobná připomínka jako ke kapitole 4.3. – str. 10.

Obecně:

Je otázkou, zda expertní skupinu nenahradit již stanovenou pracovní skupinou pro plán oblasti povodí s doplněním o některé odborníky. Tento postup se nám jeví jako operativnější.

Pokud jsou v metodickém materiálu zmíněny i další doporučené metodiky, je nutné uvádět odkazy, kde je možné dané metodiky získat.

S pozdravem

Ing. Jindřich Břečka
technicko-provozní ředitel

Rozdělovník
chrono

vlastní
POh, s.p. TPŘ Ing. Břečka

Ministerstvo zemědělství
Odbor vodohospodářské politiky
Ing. Miroslav Král, CSc.
Těšnov 17
117 05 Praha 1

DOPORUČENĚ

VÁŠ DOPIS ZNAČKY/ ZE DNE
25231/2006-16320

NAŠE ZNAČKA
/ PM 29005/2006-206/Ru

VYŘÍZUJE/ LINKA
Ing. Foltýn / 637

MÍSTO/ DATUM
26.7.2006

C.4.Povodí Moravy, státní podnik

Věc: Připomínky a podněty k návrhu koncepce řešení metodiky hodnocení programů opatření plánů oblastí povodí.

Předložený materiál „Metodika hodnocení programu opatření – C. Základní schéma postupu“ zpracovaný v červnu 2006 VRV, a.s. Praha obsahuje návrh postupů pro hodnocení programů opatření jak pro plán hlavních povodí (PHP), tak i pro plány oblastí povodí (POP) - v textu je proto místy obtížné odlišit zda se týká PHP nebo POP.

V návrhu metodiky hodnocení programu opatření (dále jen MHPO) se objevuje několik rozdělení „opatření“(str. 11 a 12):

- z vyhl. č.142/2005 Sb.:
 - základní opatření
 - doplňková opatření
- podle závaznosti:
 - opatření závazná
 - opatření dodatečná

Navíc se v textu (str. 12 a 19) a ve schématu (str. 12) objevuje pojem „další opatření (základní+doplňková opatření)“, který není vysvětlen a je proto zavádějící.

Na str. 12 je uvedeno: „Závazná opatření budou vždy součástí programu opatření, nebude u nich hodnocena efektivita“, ale ze schématu na str. 13 je patrné že pro závazná opatření se má stanovit efektivita.

Str. 12 dole: „Závazná opatření budou sestavena na základě závazné části PHP (bude vyhlášeno nařízením vlády), případně dalších obecně závazných právních předpisů.“ Budou závazná opatření z PHP brána jako závazná také pro POP, nebo v POP budou závazné části-včetně programů opatření jen ty, které schválí pro správní obvod kraje rada kraje nařízením (§ 25, odst. 5 zákona 254/2001 Sb.) ?

Str. 15 dole: „V této fázi bude ke každému opatření navrženému ve fázi 2 určena efektivnost“ ... tato fáze hodnocení programu opatření (HPO) je tedy třetí. Předpokládáme že druhou fází je „4.5.2. Výběr typu opatření ve vztahu k vlivům“ (str.15), co je pak první fází HPO ?

Str. 16 – 18: Jako stěžejní pro HPO vidíme nastavení hodnotící stupnice jednotlivých ukazatelů tak, aby se v maximálně eliminovaly subjektivní vlivy při hodnocení efektivnosti jednotlivých navržených opatření.

Str. 17: „Pro potřeby MHPO bude hodnotící matice dále upravena – budou definovány konkrétní okruhy a počty hodnotících ukazatelů.“ Při dalším rozpracování MHPO je nutné této problematice věnovat maximální pozornost.

Str. 21: Navrhujeme ke zvážení, zda neposuzovat opatření v oblasti ochrany před povodněmi a dalšími škodlivými účinky vod od počátku společně s posuzováním opatření v oblastech ochrany vod jako složky životního prostředí a trvale udržitelného užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodami pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby.

Takový postup by mohl přispět k tomu, aby se opatření navržená v jednotlivých oblastech vzájemně negativně neovlivňovala, naopak by se mohla vzájemně doplňovat tak, aby některá navržená opatření nemusela být upřednostňována.

Dr. Ing. Antonín Tůma
ředitel pro správu povodí

Na vědomí:

Vodohospodářská rozvoj a výstavba, a.s. - Divize 02 Praha, Ing. Jan Cihlář, Nábřeží 4,
Praha – Smíchov, 150 56

C.5.Povodí Odry, státní podnik

Váš dopis zn.: 25231/2006-16320
Ze dne: 14.7.2006
Naše zn.: 8119/923/7/0.72/2006
Vyřizuje: Ing. Tureček
Tel.: 596 657 266
E-mail: turecek@pod.cz
Datum: 2006-07-24

Ministerstvo zemědělství ČR Ing.
Miroslav Král, CSc.
ředitel odboru vodohospodářské politiky
Těšnov 17
117 05 PRAHA 1

Plánování v oblasti vod – návrh koncepce řešení metodiky hodnocení programu opatření plánů oblastí povodí

Vážený pane řediteli,
na základě Vašeho dopisu ze dne 14.7.2006 č.j.25231/2006-16320 o návrhu koncepce řešení „Metodiky hodnocení programu opatření plánů oblastí povodí“ Vám sdělujeme následující:

Po prostudování a projednání návrhu na našem státním podniku k prezentovanému materiálu nemáme zásadních připomínek.

Uvádíme jen, že pokud se jedná o problematiku ochrany před povodněmi, v rámci Metodiky hodnocení programu opatření upřednostňujeme použití Metodiky pro posuzování akcí II. Etapy programu „Prevence před povodněmi“ od ČVUT Praha. Dále k agregaci vodních útvarů do větších hydrologických celků v rámci oblasti povodí za účelem posuzování opatření uvádíme, že by měla vycházet podle zkušeností a zvyklostí podniků Povodí. Konkrétně u státního podniku Povodí Odry se povodí Odry přirozeně agreguje a zpracovává po dílčích povodích: Odry, Olše, Ostravice, Opavy a okrajových přítoků Odry. Pro výsledné hodnocení efektivnosti návrhu opatření se v metodice navrhuje ustanovit expertní skupina z „odborné veřejnosti“. K tomuto návrhu poznamenáváme, že Komise pro plánování v oblasti povodí Odry již byla sestavena tak, aby obsahovala zástupce „odborné, laické i ekologické veřejnosti“, a proto předpokládáme a navrhujeme, aby expertní skupina, resp. její členové byli vybráni především již z existujících komisí pro plánování u jednotlivých podniků Povodí.

Ing. Petr Březina
technický ředitel

v zastoupení
Ing. Břetislav Tureček
vedoucí odboru vodohospodářských koncepcí a informací

Na vědomí:
VRV a.s., Ing.Cihlář (e-mailem)

C.6. Ministerstvo životního prostředí

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

RNDr. Jan Hodovský

ředitel odboru ochrany vod

V Praze dne 27. července 2006

Čj.: 51066/ENV/06

2283/OOV/06

Vážený pane řediteli,

v odpovědi na Váš dopis ze dne 14. 7. 2006, čj. 25231/2006-16320 Vám v příloze zasílám připomínky k návrhu Metodiky hodnocení programu opatření. Formální změny jsou vyznačeny přímo v textu. Přílohu zároveň zasílám elektronicky na adresy ansorge@mze.cz a cihlar@vrv.cz.

S pozdravem.

Příloha

Vážený pan

Ing. Miroslav Král

ředitel odboru vodohospodářské politiky

Ministerstvo zemědělství

Věcné připomínky:K věcné podstatě navržené metodiky hodnocení:

Navržený postup založený na hodnocení jednotlivých opatření v rámci několika uvažovaných scénářů je dobrým východiskem pro další podrobnější rozvedení. Stejně tak využití vícekritériálního hodnocení pro jednotlivá opatření lze považovat za vhodnou cestu pro nalezení optimálního řešení. Problematické však může být stanovení významnosti jednotlivých kritérií pro celkové hodnocení (vážení kritérií), stejně jako zajištění zahrnutí všech významných kritérií do procesu hodnocení. Proto považujeme za zásadní, aby bylo při hodnocení přihlíženo rovněž k vlivům na životní prostředí, a to nejen chemickým a morfologickým, ale i ostatním jako vliv na migrační cesty organismů, biodiverzitu obecně, lokální ovlivnění klimatu aj. Toto hodnocení je možné ponechat mezi doplňkovými ukazateli za předpokladu, že bude závazné při předpokládaných významných vlivech a zároveň bude součástí celkového hodnocení (součtu bodů pro jednotlivá opatření). Dalšími vlivy, které by měly být brány v úvahu jsou zejména vliv samotné realizace opatření na životní prostředí (výstavba za použití těžké techniky, spotřeba energií a materiálů) a sanace opatření po skončení jeho životnosti (náklady na odstranění stavby apod.).

Při vyhodnocování nákladové efektivity by mělo být počítáno s rozměrem času u jednotlivých opatření – zohledněna by měla být doba trvání účinku a provozní náklady po dobu životnosti.

Dále by měla být při vyhodnocování opatření na ochranu před povodněmi alespoň hrubými odhady porovnávána předpokládaná výše zamezené škody s náklady na vlastní opatření, jak je např. naznačeno v následujícím vztahu, kde na levé straně je přínos opatření a na pravé průměrné roční náklady realizace:

$$k * P * \bar{S} \geq \frac{N}{t}$$

P...pravděpodobnost škodní události v roce (0 až 1);

Š...očekávaná výše škod v případě nastání události;

N...celkové náklady na realizaci opatření (investiční + provozní);

t...doba životnosti opatření;

k...koeficient účinnosti opatření (0 až 1), tj. např. při účinnosti 80 % klesá předpokládaný rozsah škod o 80 %.

Cílem by mělo být přijetí pouze takových opatření, která ochrání nejvýznamnější ekonomické hodnoty i za cenu jiných možných ztrát, např. umožnění rozlivu vody do volné krajiny a na zemědělskou půdu, popř. i do řídce osídlených oblastí. Nemělo by tedy docházet k realizaci nákladných opatření chránících pouze malé hodnoty.

Zvláštní pozornost by měla být také věnována opatřením realizovaným v chráněných územích a při formulaci scénářů by se mělo vycházet z environmentálních opatření a cílů Státní politiky životního prostředí pro roky 2004–2010 (lze nalézt na [http://www.env.cz/AIS/web-pub.nsf/\\$pid/MZPKHF75RUFx](http://www.env.cz/AIS/web-pub.nsf/$pid/MZPKHF75RUFx)) v části 7. Ochrana a užívání vod.

Konkrétně k textu:

Tabulka 1 na straně 16.

Příklad hodnotící matice není zvolen vhodně, ačkoli se jedná pouze o příklad. V souladu s principy Rámcové směrnice jsou stěžejním ukazatelem pro hodnocení biologické ukazatele

a fyzikálně-chemické jsou podpůrnými ukazateli. Bylo by tedy vhodné zařadit hodnotící ukazatele následovně: biologické – fyzikálně-chemické – morfologické.

Strana 8, § 11, odstavec 4. Navrhujeme do uvedeného výčtu základních opatření doplnit bod „Opatření k obnově přirozené infiltrace a zvyšování zásob podzemních vod“.

Strana 10, druhý odstavec zdola. Kromě uvedených materiálů je třeba při zpracování MHPO vycházet i z následujících materiálů:

- Vodohospodářská revitalizace, Ing. Tomáš Just
- Metodika hydromorfologického mapování říční sítě, Ing. Miroslav Šindlar

Strana 12, schéma 4. I efektivita závazných opatření, resp. možná variantní řešení musí být vzata při jejich schvalování v potaz.

Strana 13, druhý odstavec. Zvolený celek, na kterém bude hodnocení dopadu opatření prováděno, by neměl být zvolen příliš malý, aby nebyl ovlivněn předcházejícími nebo navazujícími povodími, ani příliš velký, aby bylo zajištěno, že opatření skutečně bude mít dopad na celou jeho plochu.

Strana 15, první odstavec. Za první odstavec doplnit: Opatření budou podrobena analýze nákladů a zisků (cost benefit analysis) se zohledněním synergických efektů (např.: přírodní vodní tok má lepší protipovodňovou funkci a zároveň lepší samočištění, mokřady čistí vodu, zlepšují mikroklima a fixují skleníkové plyny, liniové krajinné prvky zabraňují erozi a pomáhají snižovat rozptýlené znečištění apod.) a bude zohledněn jejich vliv na zájmy chráněné zákonem č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění.

Strana 18, druhý odstavec zdola. Složení pracovní skupiny doplnit o zástupce AOPK ČR a zástupce nestátních neziskových organizací, zaměřených na krajinnou ekologii.

Formální připomínky jsou vyznačeny formou revizí v textu.

C.7. Výzkumný ústav vodohospodářský TGM

Zpracovaný materiál je ve výsledku zdařilý, podle našeho názoru jej lze považovat za cennou pomůcku pro zpracování plánů oblastí povodí. Veškeré podněty a připomínky je možno považovat za dílčí a nejsou v zásadním rozporu se zpracovanou metodikou.

Obecné podněty a připomínky:

Materiál v podstatě navrhuje obecný postup pro hodnocení účinnosti navrhovaných opatření pro zpracování plánů oblastí povodí včetně zjištění jejich nákladů. Materiál v zásadě rozlišuje tři okruhy opatření – pro cíle ochrany vod (požadavky Rámcové směrnice a dalších směrnic EU), cíle ochrany před povodněmi a cíle pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby. Kromě obecného rámce propojení těchto třech okruhů opatření je v materiálu věnována větší pozornost pouze opatřením, týkajících se cílů ochrany vod. Zde je podrobněji popsán celý postup.

V materiálu pro cíle ochrany před povodněmi a cíle pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby chybí návrh, jak vlastně budou konkrétní cíle identifikovány – podle požadavků krajů, podle PRVKÚK či jak? Stejně tak není jasné, jestli opatření pro ochranu před povodněmi budou rovněž členěna na závazná a další, jestli se pro ně bude hodnotit účinnost a podobně.

Kapitola 4.5. je sice nadepsána jako Posouzení v oblastech ochrany vod jako složky životního prostředí a trvale udržitelného užívání vodních zdrojů a hospodaření s vodami pro zajištění požadavků na vodohospodářské služby, základní schéma posuzování na obr. 5 (str. 13) se však týká pouze ochrany vod podle Rámcové směrnice, tj. výběr a hodnocení opatření k dosažení dobrého stavu vodních útvarů. Kromě opatření týkajících se dalších směrnic EU zde úplně chybí vodohospodářské služby. Vzhledem k tomu, že se předpokládá, že požadavky ochrany proti povodním a na vodohospodářské služby mohou být v protikladu s požadavky na ochranu vod jako složky vod, bylo by potřeba věnovat větší pozornost jednak vůbec výběru konkrétních cílů a také postupu hodnocení u těchto dvou pilířů. Pokud platí, že pro dosažení cílů ochrany vod jsou důležité i další směrnice EU (viz seznam na straně 9), je nutné do schématu zahrnout i tyto cíle. Zároveň je však pravda, že podle Rámcové směrnice všechna tato opatření jsou považována za závazná, takže u nich zřejmě nebude nutné hodnotit účinnost, ale pouze zjistit náklady (viz odstavec níže).

Další problém je v některém použitém názvosloví. Až na straně 12 se lze dočíst, že analýzou efektivnosti je míněno (snad, jinde je to chápáno poněkud jinak) hodnocení účinnosti a nákladů opatření. Opatření jsou na str. 11 členěna na základní a doplňková, přičemž základní opatření lze dále členit na závazná a dodatečná. Doplňková opatření podle tohoto materiálu budou v rámci MHPO posuzována a hodnocena zcela výjimečně, zároveň se zde tvrdí, že u závazných opatření (povinných) nebude hodnocena efektivita. Z toho by vyplývalo, že předmětem hodnocení účinnosti a nákladů budou pouze dodatečná opatření. Na straně 12 se však zároveň tvrdí, že dodatečná opatření jsou doplňková opatření. Proto navrhuji:

- Upravit názvosloví – jednoznačně definovat, co je hodnocení efektivnosti
- Upravit a definovat typy opatření podle závaznosti (v textu se objevují kromě závazných opatření dodatečná, doplňková a další opatření)
- Poněkud pozměnit základní schéma posuzování

Po zahrnutí všech závazných opatření by mělo být posouzeno, jestli bude jejich efekt dostatečný, pokud ano, bylo by stejně vhodné vyčíslit náklady, pokud ne, bude potřeba navrhnout další (dodatečná, doplňková?) opatření a k nim zpracovat jejich účinnost a

náklady. Pro posouzení scénářů už by se vybíralo pouze z variant těchto dalších opatření. Možná, že tak to je i míněno, v takovém případě by neuškodilo jednoznačněji popsat.

Jak již bylo zmíněno na jednání 13.7. 2006, veškerá opatření a scénáře se musí dělat společně pro povrchové a podzemní vody. Tomu musí být přizpůsoben např. seznam vlivů (viz obr. 6), stanovení celků, ve kterých budou jednotlivá opatření posuzována i složení pracovních skupin.

Stejně významné bude i časové hledisko – to je nutno zahrnout už při hodnocení jednotlivých ukazatelů (viz tab. 1), neboť jedno opatření může mít různý časový horizont. Do plánů oblastí povodí je navíc nutné uvést, jestli se předpokládá dosažení dobrého stavu útvarů do konce roku 2015, pokud ne, bude nutné uvést výsledky ekonomické analýzy (pokud je problém ve vysokých nákladech).

Zároveň je nutné již od začátku alespoň signalizovat, jestli nějaké opatření, zaměřené na určitý ukazatel, nemá zároveň negativní vliv na jiný ukazatel. K tomu je možné použít tab. 1, musela by ale být použita i pro opatření pro vodohospodářské služby a ochranu proti povodním.

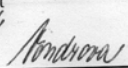
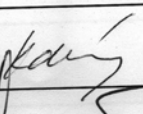
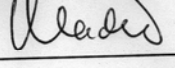
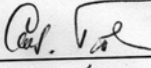
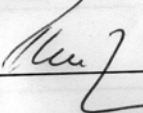
Pro vlastní stanovení účinnosti jednotlivých opatření by bylo vhodné využít, budou-li k dispozici i výsledky modelů či orientačních výpočtů, vzhledem k určité nejistotě věrohodnosti výsledků (které budou vyplývat buď z nepřesnosti vstupních dat či vlastních postupů, doporučujeme, aby pracovní skupina kromě stanovení efektivnosti expertním odhadem zároveň posoudila věrohodnost existujících výsledků, získaných z modelů či orientačních výpočtů.

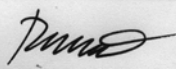
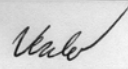
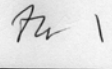
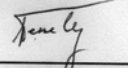
Ostatní formální připomínky:

Nepovažujeme za nutné v této fázi opravovat překlepy či drobné nepřesnosti, pokud budou mít zpracovatelé zájem, sdělíme je. Jedinou výjimku – dovolujeme si upozornit, že RNDr. Hana Prchalová je ze sekce hydrauliky, hydrologie a hydrogeologie a Mgr. Pavel Rosendorf ze sekce jakosti vod a ochrany ekosystémů.

D. PREZENTACE ZÁKLADNÍHO SCHÉMATU POSTUPU

Dne 13.7.2006 byl představen návrh řešení metodiky hodnocení programů opatření plánů oblastí povodí – základní schéma postupu. Presentace se uskutečnila v budově Povodí Vltavy, státní podnik, Holečkova 8, Praha 5. Prezenční listina je uvedena dále.

Prezenční listina			
Představení návrhu koncepce řešení metodiky hodnocení programů opatření plánů oblastí povodí Povodí Vltavy, státní podnik, Holečkova 8, Praha 13.7.2006			
Jméno	Organizace	Kontakt (telefon, e-mail)	Podpis
LUDEK PUR	MŽP	PUR@ENV.CZ	
STANKOVA'	MŽP	267422437 STANKOVA@ENV.CZ	
AUSORGE	MŽP	Ausorge@MZE.CZ	
SMRČKA	VRV	Smrcka@VRV.CZ	
BARTOŠEK	Povodí Vltavy	257 099 220 bartosek@pvl.cz	
MERTA	Povodí Labe	495088650 mert63@plk.cz	
BENEŠ	Povodí Vltavy	benes@pvl.cz	
KONDROVA'	MŽP	JOLANTA - KONDROVA@ENV.CZ	
PRÁVEČ	-u-	MICHAL - PRAVEC@ENV.CZ	
Prchalová	VUV	hana - prchalova @VUV.CZ	
KUDRNOVÁ	HDP	LIVCE - KUDRNOVA @HYDROPRVET.CZ	
MADEŘEK	PÖYRY ENVIRONMENT	maderic@ poyry.cz	
Tuma Aut.	Povodí Moravy, s.p.	774121136 tuma@povohi.cz	
TUREČEK BĚTŘSLAV	Povodí Labe s.p.	606 678108 turecek@pvl.cz	

PONENKA	PLR	petra.ponenka@firma.cz	
VESELÁ	POVEDI'CHREŽ, OP	vesela@poh.cz	
HOLIEČKOVÁ	— II —	holieckova@poh.cz	
Wessely	— II —	wessely@poh.cz	
HLADÍK	TVL	hladik@vrt.cz	
CHLAPÁČ	VDVA-S.	chlada@vrv.cz	